

ANALIZA ZDRAVSTVENOG
STANJA STANOVNIŠTVA
ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA
ZA 2016 GODINU

1. VITALNO-DEMOGRAFSKA STATISTIKA

1.1. Opšti podaci o teritoriji

Zapadno-bački upravni okrug nalazi se u severozapadnom delu Republike Srbije i ima četiri opštine u svom sastavu - Apatin, Kula, Odžaci i Sombor. Prostire se na površini od 2488 km² što predstavlja 2,7% ukupne površine Republike Srbije i 11,2% površine Vojvodine. Prema popisu stanovništva iz 2011 godine na području okruga živelo je 188087 stanovnika a sredinom 2015 godine 179639 stanovnika. U posmatranom periodu broj stanovnika smanjen je za 8448, čime je nastavljen višegodišnji trend smanjenja broja stanovnika na posmatranoj teritoriji.

Tabela 1. Karakteristike teritorije Zapadno-bačkog okruga i stanovništvo po popisu 2011

opština/okrug	površina u km ²	broj naselja	stanovništvo po popisu 2011 godine			na km ²
			ukupno	muškarci	žene	
Okrug	2488	37	188087	91753	96334	72
Sombor	1216	16	85903	41628	44275	68
Apatin	380	5	28929	14133	14796	73
Kula	481	7	43101	21086	22015	85
Odžaci	411	9	30154	14906	15248	69

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika Zapadno-bačkog okruga 2011-2015 godine

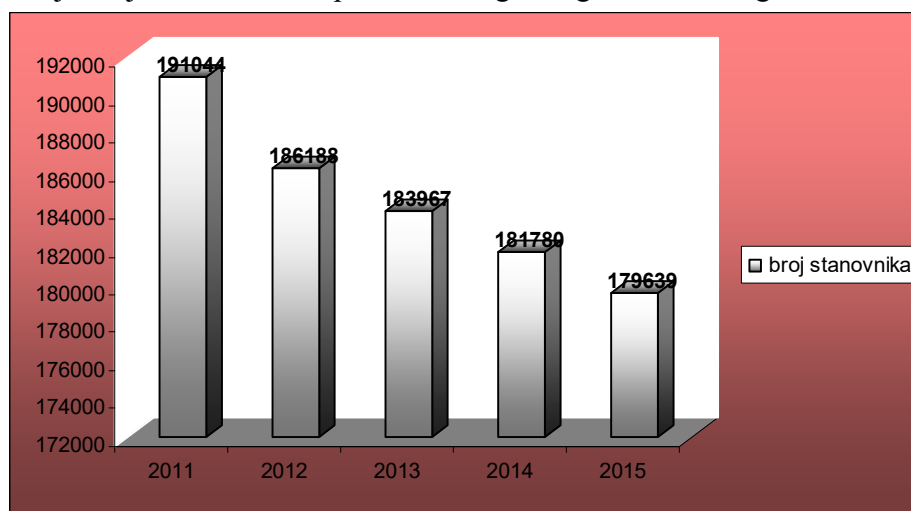

Tabela 2. Kretanje broja stanovnika po opštinama Zapadno-bačkog okruga 2011-2015 godine

Godina	Opština upravnog okruga			
	Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
2011	87539	29500	43803	30202
2012	85127	28627	42621	29813
2013	84187	28315	42110	29335
2014	83297	28002	41587	28894
2015	82389	27688	41978	28484

Tabela 3. Stanovništvo po starosnim grupama u Zapadno-bačkom okrugu 2015 godine

starosna grupa	stanovništvo po starosnim grupama				
	Sombor	Apatin	Kula	Odžaci	Okrug
0-6 god.	4670	1553	2381	1554	10158
7-18 god.	9124	3148	5038	3058	20368
19 i više	68595	22987	33659	23872	149113
žene 15 i više	37270	12378	18150	12626	80424

Jednu od osnovnih karakteristika stanovništva Zapadno-bačkog okruga predstavlja izražen proces starenja. Starosna struktura odgovara regresivnom biološkom tipu gde je učešće dobne grupe starijih od 65 godina premašilo 19% u svim opštinama. Prosečna starost stanovništva je 43,81 godina a index starosti 152,1. Očekivano trajanje života na rođenju iznosi 71,7 godina za muškarce i 76,5 za žene a prosečna starost umrlog lica 74,3 godine. Na osnovu navedenih pokazatelja, teritorija Zapadno-bačkog okruga svrstava se u kategoriju veoma starih populacija.

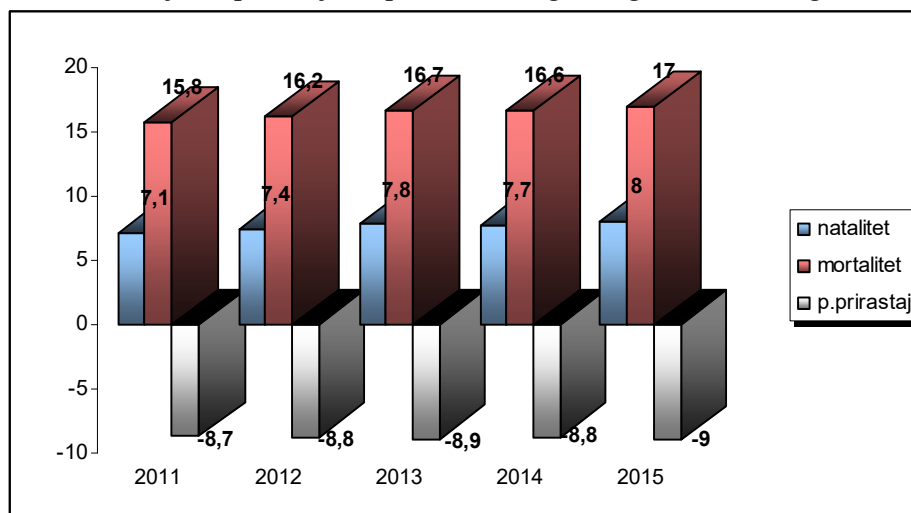
Tabela 3. Pokazatelji starenjastanovništva i očekivano trajanje života na rođenju 2014 godine

opština/okrug	prosečna starost	index starenja	očekivano trajanje života na rođenju	
			muškarci	žene
Okrug	43,81	152,1	71,70	76,50
Sombor	44,0	156,5	70,85	76,82
Apatin	43,91	152,9	69,76	76,84
Kula	43,03	137,4	71,17	77,55
Odžaci	44,29	161,9	70,12	75,61

1.2. Prirodno kretanje stanovništva

U prirodnom kretanju stanovništva pokazatelji su i dalje veoma nepovoljni. Stopa nataliteta iznosila je u 2015 godini 8,0 a opšta stopa mortaliteta 17,0/1000 stanovnika. Kao rezultanta ovakvih događaja, stopa prirodnog priraštaja izrazito je nepovoljna (-9,0/1000 stanovnika).

Grafikon 2. Prirodno kretanje na području Zapadno-bačkog okruga 2011-2015 godine

Stopa nataliteta nepovoljna je u svim opštinama Zapadno-bačkog okruga a najniža vrednost u 2015 godini zabeležena je na području opštine Kula (7,7/1000st.). Opšta stopa smrtnosti najveća je u Odžacima i iznosi 18,0/1000st a ova opština beleži i najnepovoljniju vrednost stope prirodnog priraštaja (-10,1/1000st.).

Tabela 5. VITALNI DOGADJAJI NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA U PERIODU 2011-2015 GODINE

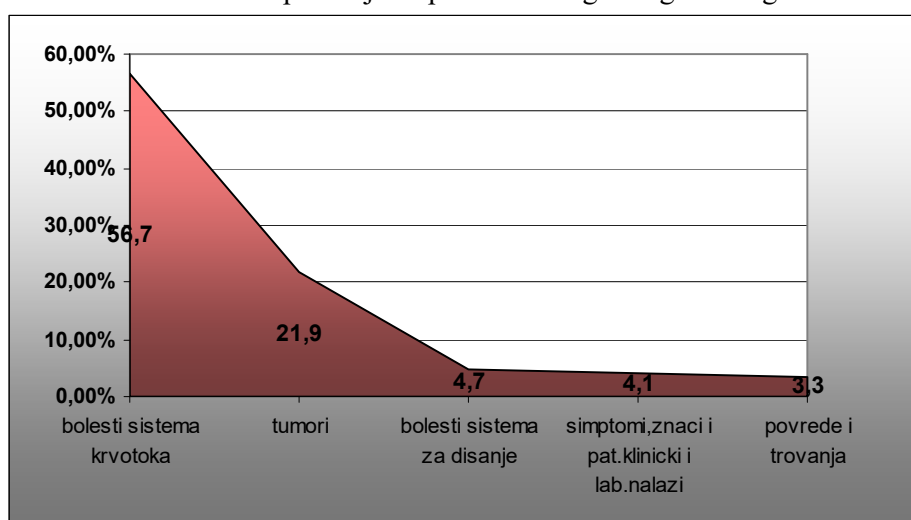
Područje	Proc. broj stanovnika	Živorodjeni	Umrli	Prirodni priraštaj	Umrla oočjad	Umrla od. na 1000 ž.	NA 1000 STANOVNIKA		
							živorodjeni	umrli	pr.priiraštaj
2 0 11									
Sombor	87539	613	1347	-734	3	4,9	7,0	15,4	-8,4
Kula	43803	321	669	-348	0	0,0	7,3	15,3	-8,0
Odžaci	30202	213	538	-325	0	0,0	7,1	17,8	-10,7
Apatin	29500	212	467	-255	1	4,7	7,2	15,8	-8,6
Okrug	191044	1359	3021	-1662	4	2,9	7,1	15,8	-8,7
2 0 12									
Sombor	85127	635	1327	-692	6	9,4	7,5	16,1	-8,7
Kula	42621	331	655	-324	1	3,0	7,8	15,4	-7,6
Odžaci	29813	201	520	-319	1	5,0	6,7	17,4	-10,7
Apatin	28627	208	471	-263	2	9,6	7,3	16,5	-9,2
Okrug	186188	1375	3018	-1643	10	7,3	7,4	16,2	-8,8
2 0 13									
Sombor	84187	673	1390	-717	5	7,4	8,0	16,5	-8,5
Kula	42110	338	663	-325	1	3,0	8,0	15,7	-7,7
Odžaci	29335	204	545	-341	3	14,7	6,9	18,6	-11,6
Apatin	28315	225	480	-255	2	8,9	7,9	17,0	-9,0
Okrug	183967	1440	3078	-1638	11	7,6	7,8	16,7	-8,9
2 0 14									
Sombor	83297	666	1387	-721	6	9,0	8,0	16,7	-8,7
Kula	41587	308	659	-351	1	3,2	7,4	15,8	-8,4
Odžaci	28894	218	520	-302	2	9,2	7,5	18,0	-10,5
Apatin	28002	216	448	-232	3	13,9	7,7	16,0	-8,3
Okrug	181780	1408	3014	-1606	12	8,5	7,7	16,6	-8,8
2 0 15									
Sombor	82389	674	1375	-701	2	3,0	8,2	16,7	-8,5
Kula	41078	317	691	-374	3	9,5	7,7	16,8	-9,1
Odžaci	28484	224	514	-290	1	4,5	7,9	18,0	-10,1
Apatin	27688	230	477	-247	2	8,7	8,3	17,2	-8,9
Okrug	179639	1445	3057	-1612	8	5,5	8,0	17,0	-9,0

2. OBOLJEVANJE I UMIRANJE STANOVNIŠTVA

2.1. Struktura uzroka smrti

Tokom 2015 godine na teritoriji Zapadno-bačkog okruga umrlo je 3057 lica, od čega 1574 ili 51,5% muškaraca i 1483 ili 48,5% žena. Hronične nezarazne bolesti i dalje su vodeći uzroci smrti a pre svega srčana i maligna oboljenja čije učešće u ukupnoj smrtnosti našeg stanovništva iznosi gotovo 80%. Ukoliko se osvrnemo na prethodni period, nema značajnijih izmena u kretanju vodećih uzroka smrti. Prvo mesto zauzimaju bolesti sistema krvotoka sa učešćem od 56,7% dok su na drugom mestu tumori sa 21,9%. U poretku vodećih uzroka smrti slede bolesti sistema za disanje, grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi i grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

Grafikon 3. Vodeći uzroci smrti na području Zapadno-bačkog okruga 2015 godine

2.1.1. Bolesti sistema krvotoka

Od bolesti sistema krvotoka umrlo je u prethodnoj godini 1735 osoba, od čega 791 ili 45,6% muškaraca i 944 ili 54,4% žena. Vodeći uzroci smrti bili su iz podgrupe druge bolesti srca sa udelom od 53,8% a potom slede bolesti krvnih sudova mozga sa 19,6% i ishemične bolesti srca sa 10,9%.

Tabela 6. Umrli od bolesti sistema krvotoka prema uzroku smrti i polu 2015 godine

UZROK SMRTI	BROJ UMRLIH					
	ukupno		muškarci		žene	
	broj	%	broj	%	broj	%
1. druge bolesti srca	933	53,8	431	54,5	502	53,2
2. bolesti krvnih sudova mozga	341	19,6	146	18,4	195	20,6
3. ishemične bolesti srca	189	10,9	116	14,7	73	7,7
4. ateroskleroza	142	8,2	45	5,7	97	10,3
5. bolesti povišenog krvnog pritiska	115	6,6	45	5,7	70	0,7
6. ostalo	15	0,9	8	1,0	7	0,1
UKUPNO	1735	100	791	100	944	100

2.1.2. Tumori

Od malignih oboljenja umrlo je u 2015 godini 671 osoba, od čega 408 ili 60,8% muškaraca i 263 ili 39,2% žena. Prema lokalizaciji malignih tumora kod muškaraca su dominirali tumori traheje, bronha i pluća sa udelom od 29,4% i tumori kolona i rektuma sa 14,5%. Maligni tumori traheje, bronha i pluća vodeći su uzrok smrti i kod žena sa udelom od 15,2%, dok je na drugom mestu tumor dojke sa 14,1%.

Tabela 7. Umrli od tumora prema uzroku smrti i polu 2015 godine

LOKALIZACIJA TUMORA	muškarci		LOKALIZACIJATUMORA	žene	
	broj	%		broj	%
1. traheja, bronh i pluća	120	29,4	1. traheja,bronh i pluća	40	15,2
2. kolon i rektum	59	14,5	2. dojka	37	14,1
3. prostata	34	8,3	3. kolon i rektum	34	12,9
4. želudac	20	4,9	4. pankreas	15	5,7
5. pankreas	18	4,4	5. jajnik	12	4,6
6. ostalo	157	38,5	6. ostalo	125	47,5
UKUPNO	408	100	UKUPNO	263	100

2.1.3. Bolesti sistema za disanje

Na trećem mestu vodećih uzroka smrti su bolesti sistema za disanje sa 145 umrlih ili 4,7%. U ovoj grupi bolesti vodeći uzroci smrti bili su: hronične bolesti donjih disajnih puteva (62,7%), pneumonija (22,7%) i druge bolesti disajnih organa (14,5%).

2.1.4. Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi

Na četvrtom mestu je grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi sa 126 umrlih ili 4,1%. U ukupnom broju, umrlih muškaraca bilo je 69 ili 54,8% a žena 57 ili 45,2%. Pozicija ove grupe bolesti u strukturi mortaliteta ukazuje na potrebu unapredjenja kvaliteta podataka u vezi sa utvrđivanjem uzroka smrti i primenjene klasifikacije bolesti, povreda i uzroka smrti.

2.1.5. Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora

Grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora zauzima peto mesto sa 101 umrlih ili 3,3%. U ukupnom broju umrlih više je muškaraca (74 ili 73,3%) nego žena (27 ili 26,7%). U okviru ove grupe bolesti vodeće uzroke smrti predstavljaju: povrede glave, vrata, grudnog koša i trbuha (29,7%) i povrede donjih ekstremiteta (8,9%).

TABELA 8. UMRLI PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2015 GODINE

Grupa bolesti	APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR		ZB OKRUG	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO	477	100	691	100	514	100	1375	100	3057	100
Zarazne i parazitarne bolesti	1	0,21	3	0,43	1	0,19	13	0,94	18	0,59
Tumori	93	19,50	148	21,42	115	22,37	315	22,91	671	21,95
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	1	0,21	1	0,14	2	0,39	0	0,00	4	0,13
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	6	1,26	4	0,58	5	0,97	17	1,24	32	1,05
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	3	0,63	5	0,72	6	1,17	36	2,62	50	1,63
Bolesti nervnog sistema	10	2,10	7	1,01	4	0,78	32	2,33	53	1,73
Bolesti sistema krvotoka	271	56,81	436	63,10	293	57,00	735	53,45	1735	56,75
Bolesti sistema za disanje	19	4,00	27	3,91	35	6,81	64	4,65	145	4,74
Bolesti sistema za varenje	9	1,89	16	2,31	13	2,53	45	3,27	83	2,71
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,22	3	0,10
Bolesti mokraćno-polnog sistema	3	0,63	4	0,58	4	0,78	17	1,24	28	0,91
Trudnoća, rođanje i babinje	0	0,00	0	0,00	1	0,19	0	0,00	1	0,03
Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	1	0,14	1	0,19	2	0,14	4	0,13
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	2	0,42	1	0,14	0	0,00	0	0,00	3	0,10
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	44	9,22	14	2,03	15	2,92	53	0,38	126	4,12
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	15	3,14	24	3,47	19	3,70	43	3,13	101	3,30

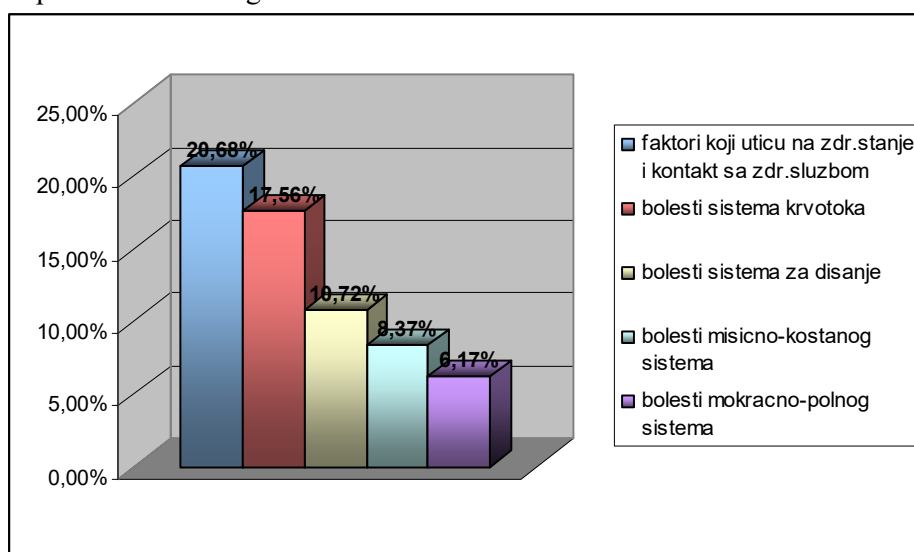
2.2. MORBIDITET

2.2.1. Vanbolnički morbiditet

□ Služba za zdravstvenu zaštitu odraslih

U ordinacijama opšte medicine registrovano je tokom 2016 godine 216513 oboljenja i stanja. Prvo mesto u strukturi oboljevanja zauzimaju faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom sa 20,68% a zatim slede bolesti sistema krvotoka, bolesti sistema za disanje, bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva i bolesti mokraćno-polnog sistema.

Grafikon 4. Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine
Zapadno-bački okrug 2016

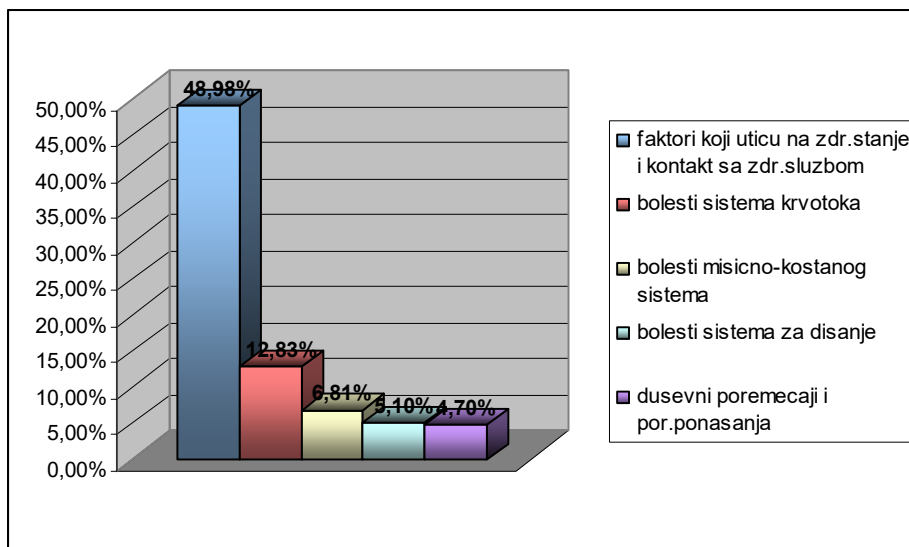

□ Služba za zdravstvenu zaštitu radnika

U oblasti medicine rada utvrđeno je u 2016 godini 20028 oboljenja. U strukturi morbiditeta najzastupljenija je grupa faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom sa udelom od 48,98%. Na drugom mestu su bolesti sistema krvotoka sa 12,83% a zatim slede bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva, bolesti sistema za disanje i duševni poremećaji i poremećaji ponašanja.

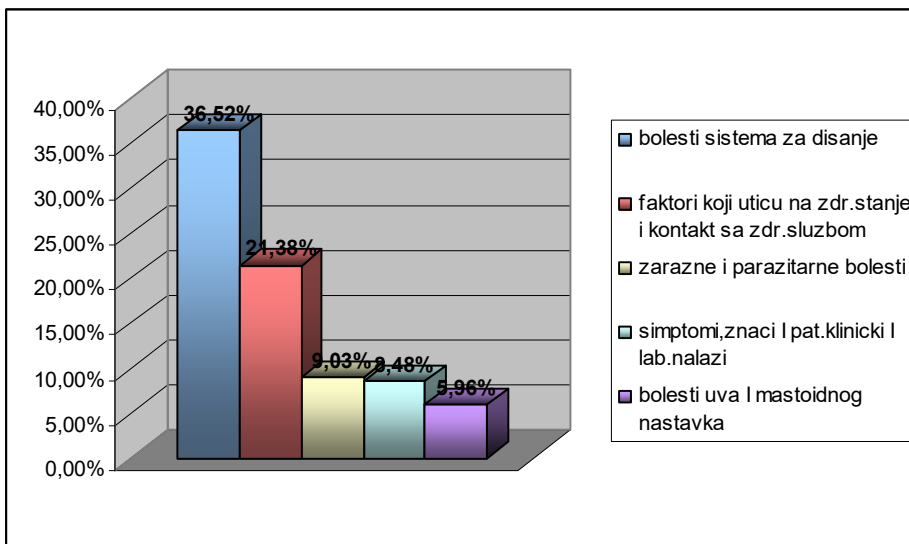
Grafikon 5. Vodeće grupe bolesti u službi medicine rada
Zapadno-bački okrug 2016

□ Služba za zdravstvenu zaštitu dece

U službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece registrovano je u prethodnoj godini 50504 oboljenja. Struktura oboljevanja kod dece predškolske dobi pokazuje dominaciju bolesti sistema za disanje sa 36,52% a u pet vodećih grupa bolesti ulaze i faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, zarazne i parazitarne bolesti, grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi i bolesti uva i mastoidnog nastavka.

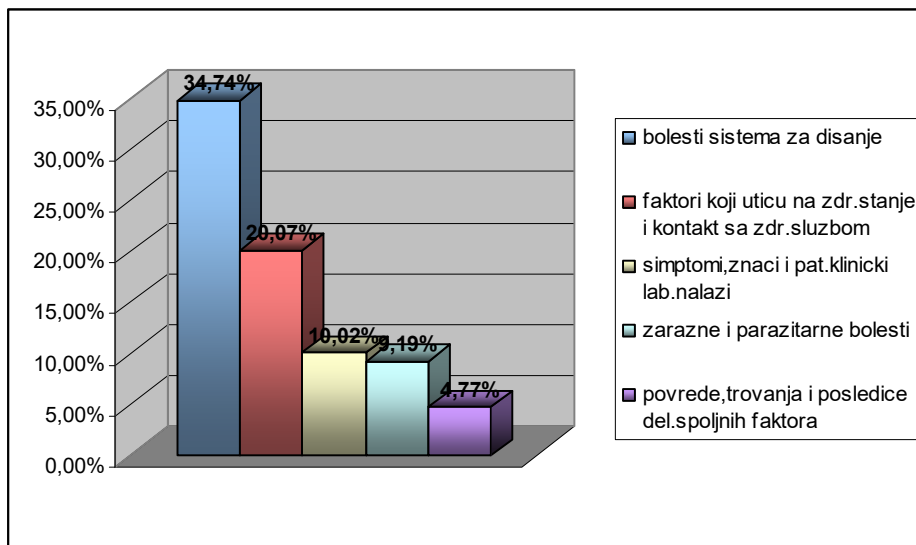
Grafikon 6. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu dece
Zapadno-bački okrug 2016

□ Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U oblasti zaštite zdravlja školske dece utvrđeno je tokom 2016 godine 42045 oboljenja. U ukupnom morbiditetu prvo mesto zauzimaju bolesti sistema za disanje sa 34,74% a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, zarazne i parazitarne bolesti te povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

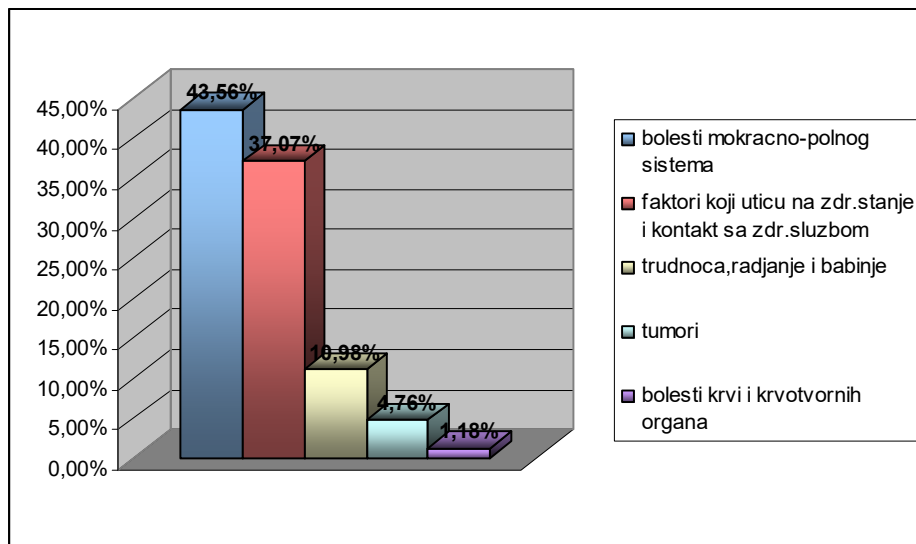
Grafikon 7. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine Zapadno-bački okrug 2015

□ Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službama za zdravstvenu zastitu žena registrovano je u protekloj godini 28781 oboljenja. Najzastupljenije su bolesti mokraćno-polnog sistema sa 43,56% a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, grupa trudnoća, radjanje i babinje, tumori i bolesti krvi i krvotvornih organa.

Grafikon 8. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena Zapadno-bački okrug 2016

TABELA 9. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ODRASLIH U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2012-2016

Grupa bolesti		2012		2013		2014		2015		2016	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		206773	100	236328	100	245757	100	242405	100	216513	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	4368	2,11	6432	2,72	5226	2,13	5440	2,24	4869	2,25
II	Tumori	3458	1,67	3832	1,62	4559	1,86	4634	1,91	4188	1,93
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	2512	1,21	2585	1,09	3209	1,31	2694	1,11	2184	1,01
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	10130	4,90	11900	5,03	13876	5,65	13881	5,73	12070	5,57
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	14631	7,07	15626	6,61	16806	6,84	13525	5,58	11269	5,20
VI	Bolesti nervnog sistema	5066	2,45	4792	2,03	5477	2,23	4653	1,92	3793	1,75
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	4466	2,16	5364	2,27	5641	2,30	4624	1,91	4306	1,99
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	4292	2,07	5701	2,41	5228	2,13	4722	1,95	4094	1,89
IX	Bolesti sistema krvotoka	35356	17,10	42790	18,11	49456	20,12	47029	19,40	38017	17,56
X	Bolesti sistema za disanje	33512	16,21	36857	15,60	32324	12,75	29882	12,33	23209	10,72
XI	Bolesti sistema za varenje	8955	4,33	10153	4,30	9674	3,94	8856	3,65	7746	3,58
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	7241	3,50	8576	3,63	8719	3,55	8105	3,34	6443	2,98
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	19413	9,39	21212	8,97	21635	8,80	20418	8,42	18121	8,37
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	15461	7,48	17352	7,34	16974	6,91	15018	6,20	13368	6,17
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	149	0,07	205	0,09	297	0,12	227	0,09	119	0,05
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	1	0,00	4	0,00	28	0,01	12	0,01	1	0,00
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	65	0,03	106	0,04	203	0,08	218	0,09	229	0,11
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	7500	3,63	10269	4,34	10997	4,48	11697	4,82	10292	4,75
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	10116	4,89	8941	3,78	9338	3,80	8238	3,40	7413	3,42
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	20081	9,71	23631	10,00	27090	11,02	38532	15,90	44782	20,68

**TABELA 10. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ODRASLIH
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2016 GODINE**

Grupa bolesti		APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
U K U P N O		68630	100	17475	100	24446	100	105962	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	1360	1,98	292	1,67	574	2,35	2643	2,49
II	Tumori	1184	1,73	444	2,54	334	1,37	2226	2,10
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	711	1,04	181	1,04	253	1,03	1039	0,98
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	7147	10,41	533	3,05	906	3,71	3484	3,29
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	5675	8,27	642	3,67	1402	5,74	3550	3,35
VI	Bolesti nervnog sistema	1316	1,92	307	1,76	571	2,34	1599	1,51
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	1405	2,05	379	2,17	511	2,09	2011	1,90
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	913	1,33	556	3,18	356	1,46	2269	2,14
IX	Bolesti sistema krvotoka	21570	31,43	1619	10,98	3668	15,00	11160	10,53
X	Bolesti sistema za disanje	6214	9,05	3727	21,33	3005	12,29	10263	9,69
XI	Bolesti sistema za varenje	2111	3,08	1051	6,01	823	3,37	3761	3,55
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	1244	1,81	808	4,62	692	2,83	3699	3,49
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	4649	6,77	1788	10,23	1847	7,56	9837	9,28
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	4001	5,83	1498	8,57	1576	6,45	6293	5,94
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	26	0,04	21	0,12	3	0,01	69	0,07
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	1	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	98	0,14	10	0,06	8	0,03	113	0,11
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2938	4,28	1134	6,49	963	3,94	5257	4,96
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1370	2,00	1155	6,61	846	3,46	4042	3,81
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	4697	6,84	1330	7,61	6108	24,99	32647	30,81

TABELA 11. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU RADNIKA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2012-2016

Grupa bolesti		2012		2013		2014		2015		2016	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		17894	100	22071	100	14594	100	20921	100	20028	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	489	2,73	390	1,77	143	0,98	256	1,22	209	1,04
II	Tumori	376	2,10	444	2,01	312	2,13	340	1,62	288	1,44
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	317	1,77	373	1,70	169	1,15	134	0,64	135	0,67
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1006	5,62	1309	5,93	837	5,74	892	4,26	737	3,68
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1500	8,38	1876	8,50	1101	7,50	1212	5,80	942	4,70
VI	Bolesti nervnog sistema	972	5,43	972	4,40	236	1,62	207	0,99	214	1,07
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	446	2,49	543	2,46	221	1,51	281	1,34	218	1,09
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	372	2,08	451	2,04	143	0,98	144	0,69	183	0,91
IX	Bolesti sistema krvotoka	2868	16,03	4390	19,90	3361	23,03	3581	17,12	2570	12,83
X	Bolesti sistema za disanje	1627	9,09	1841	8,34	885	6,06	1197	5,72	1022	5,10
XI	Bolesti sistema za varenje	765	4,27	957	4,34	370	2,53	389	1,86	380	1,90
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	523	2,92	516	2,34	266	1,82	275	1,31	297	1,48
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1617	9,04	2008	9,10	1291	8,85	1309	6,26	1363	6,81
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1200	6,71	1180	5,35	646	4,43	855	4,09	726	3,62
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	60	0,33	136	0,62	8	0,05	6	0,03	9	0,04
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	26	0,14	50	0,23	0	0,00	1	0,01	0	0,00
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	2	0,01	12	0,05	13	0,09	11	0,05	12	0,06
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	376	2,10	605	2,74	471	3,23	516	2,47	617	3,08
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	453	2,53	471	2,13	288	1,97	278	1,32	297	1,48
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	2899	16,20	3547	16,07	3833	26,26	9037	43,19	9809	48,98

**TABELA 12. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU RADNIKA
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2016 GODINE**

Grupa bolesti		APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		8528	100	0	0	3699	100	7801	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	100	1,17	0	0	109	2,95	0	0
II	Tumori	223	2,61	0	0	65	1,75	0	0
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	106	1,24	0	0	29	0,78	0	0
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	628	7,36	0	0	109	2,95	0	0
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	769	9,02	0	0	173	4,68	0	0
VI	Bolesti nervnog sistema	182	2,13	0	0	32	0,87	0	0
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	165	1,93	0	0	53	1,43	0	0
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	123	1,44	0	0	60	1,62	0	0
IX	Bolesti sistema krvotoka	2323	27,24	0	0	247	6,68	0	0
X	Bolesti sistema za disanje	717	8,41	0	0	305	8,25	0	0
XI	Bolesti sistema za varenje	251	2,94	0	0	129	3,49	0	0
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	207	2,43	0	0	90	2,43	0	0
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1006	11,80	0	0	357	9,65	0	0
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	487	5,71	0	0	239	6,46	0	0
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	6	0,07	0	0	3	0,08	0	0
XVI	Stanja u porođajnom periodu	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
XVII	Urođjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	11	0,13	0	0	1	0,03	0	0
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	457	5,36	0	0	160	4,33	0	0
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	161	1,89	0	0	136	3,68	0	0
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	606	7,11	0	0	1402	37,90	7801	100

TABELA 13. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU DECE U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2012-2016

Grupa bolesti		2012		2013		2014		2015		2016	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		51963	100	57727	100	51843	100	55522	100	50504	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	2703	5,20	4551	7,88	3356	6,47	4312	7,77	4561	9,03
II	Tumori	35	0,07	57	0,10	76	0,14	89	0,16	137	0,27
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	438	0,84	659	1,14	620	1,19	393	0,70	288	0,57
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	166	0,32	309	0,53	106	0,20	195	0,35	296	0,59
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	199	0,38	237	0,41	143	0,27	167	0,30	251	0,50
VI	Bolesti nervnog sistema	250	0,48	285	0,50	313	0,60	380	0,68	549	1,09
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	1183	2,28	1112	1,93	1153	2,22	849	1,53	933	1,85
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	3217	6,19	3757	6,51	3949	7,61	2816	5,07	3012	5,96
IX	Bolesti sistema krvotoka	29	0,05	45	0,08	34	0,06	87	0,16	158	0,31
X	Bolesti sistema za disanje	23295	44,83	21425	37,11	20276	39,11	19492	35,11	18443	36,52
XI	Bolesti sistema za varenje	1157	2,23	1073	1,86	943	1,81	864	1,56	968	1,92
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	2246	4,32	2960	5,13	2423	4,67	2020	3,64	2193	4,34
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	175	0,34	317	0,55	211	0,40	452	0,81	715	1,42
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1125	2,16	1415	2,51	1134	2,18	1007	1,81	921	1,82
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVI	Stanja u porodajnom periodu	526	1,01	713	1,23	389	0,75	150	0,27	236	0,47
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	355	0,68	572	1,00	345	0,66	226	0,40	266	0,53
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1789	3,44	2763	4,79	2877	5,54	3983	7,17	4281	8,48
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1039	2,00	1095	1,90	980	1,89	1133	2,04	1500	2,97
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	12036	23,16	14346	24,85	12515	24,14	16907	30,45	10796	21,38

**TABELA 14. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU DECE
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2016 GODINE**

Grupa bolesti		APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		10696	100	5894	100	6863	100	27051	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	1139	10,65	250	4,24	299	4,36	2873	10,62
II	Tumori	36	0,34	6	0,10	1	0,01	94	0,35
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	77	0,72	20	0,34	34	0,50	157	0,58
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	86	0,80	3	0,05	7	0,10	200	0,74
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	59	0,55	6	0,10	3	0,04	183	0,68
VI	Bolesti nervnog sistema	117	1,09	13	0,22	15	0,22	404	1,49
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	168	1,57	115	1,95	65	0,95	585	2,16
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	1132	10,58	416	7,06	90	1,31	1374	5,08
IX	Bolesti sistema krvotoka	17	0,16	6	0,10	2	0,03	133	0,49
X	Bolesti sistema za disanje	4266	39,88	3360	57,01	1689	24,61	9128	33,74
XI	Bolesti sistema za varenje	181	1,69	133	2,26	131	1,91	523	1,93
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	410	3,83	201	3,41	185	2,70	1397	5,16
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	131	1,22	9	0,15	1	0,01	574	2,12
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	320	2,99	96	1,63	47	0,68	458	1,69
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	170	1,59	16	0,27	7	0,10	43	0,16
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	109	1,02	22	0,37	6	0,09	129	0,48
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	889	8,31	328	5,56	561	8,17	2503	9,25
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	178	1,66	116	1,97	131	1,91	1075	3,97
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	1211	11,32	778	13,20	3589	52,29	5218	19,29

TABELA 15. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDR. ZAŠTITU ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2012-2016

Grupa bolesti		2012		2013		2014		2015		2016	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		38856	100	45564	100	41280	100	41456	100	42045	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	3428	8,82	5255	11,53	3899	9,45	3492	8,41	3866	9,19
II	Tumori	85	0,22	109	0,24	124	0,30	139	0,33	154	0,37
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	175	0,45	173	0,37	191	0,46	208	0,50	152	0,36
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	211	0,54	312	0,68	249	0,60	307	0,50	347	0,83
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	185	0,48	203	0,44	257	0,62	275	0,66	308	0,73
VI	Bolesti nervnog sistema	442	1,14	582	1,28	608	1,47	669	1,61	733	1,74
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	893	2,30	969	2,13	941	2,30	656	1,58	752	1,79
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	1982	5,10	2013	4,42	1483	3,60	1410	3,40	1430	3,40
IX	Bolesti sistema krvotoka	147	0,38	172	0,38	214	0,52	215	0,51	236	0,56
X	Bolesti sistema za disanje	16360	42,10	17572	38,56	14714	35,64	13547	32,67	14605	34,74
XI	Bolesti sistema za varenje	1595	4,10	1285	2,82	1067	2,58	961	2,32	937	2,23
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	2252	5,79	2352	5,16	2160	5,23	1704	4,11	1837	4,37
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	754	1,94	829	1,82	811	1,96	833	2,01	865	2,06
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1244	3,20	1386	3,04	1221	2,96	966	2,33	1001	2,38
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	0	0,00	1	0,00	4	0,01	8	0,02	1	0,00
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	0	0,00	9	0,02	1	0,00	7	0,7	7	0,02
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	94	0,24	169	0,37	120	0,29	171	0,41	162	0,39
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2783	7,16	4169	9,15	3985	9,65	3962	9,56	4211	10,02
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	2195	5,65	2138	4,70	2032	4,92	1625	3,92	2004	4,77
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	4031	10,37	5866	12,87	7199	17,44	10301	24,84	8437	20,07

**TABELA 16. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŠKOLSKE DECE
I OMLADINE PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2016 GODINE**

Grupa bolesti		APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
U K U P N O		9211	100	7371	100	6913	100	18550	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	769	8,35	383	5,20	529	7,65	2185	11,78
II	Tumori	47	0,51	22	0,30	5	0,07	80	0,43
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	39	0,42	5	0,07	29	0,42	79	0,43
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	115	1,25	18	0,24	33	0,48	181	0,98
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	85	0,92	20	0,27	19	0,27	184	0,99
VI	Bolesti nervnog sistema	176	1,91	73	0,99	93	1,35	391	2,11
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	228	2,48	65	0,88	74	1,07	385	2,08
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	423	4,59	181	2,46	109	1,58	717	3,87
IX	Bolesti sistema krvotoka	63	0,68	34	0,46	17	0,25	122	0,66
X	Bolesti sistema za disanje	3544	38,48	3520	47,75	1866	26,99	5675	30,59
XI	Bolesti sistema za varenje	146	1,59	193	2,62	193	2,79	405	2,18
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	350	3,80	247	3,35	208	3,01	1032	5,56
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	195	2,12	53	0,72	42	0,61	575	3,10
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	301	3,27	124	1,68	140	2,03	436	2,35
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
XVI	Stanja u porođajnom periodu	6	0,07	0	0,00	0	0,00	1	0,01
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	53	0,58	8	0,11	7	0,10	94	0,51
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1268	13,77	474	6,43	461	6,67	2008	10,82
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	398	4,32	392	5,32	157	2,27	1057	5,70
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	1005	10,91	1559	21,15	2931	42,40	2942	15,86

TABELA 17. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŽENA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2012-2016

Grupa bolesti		2012		2013		2014		2015		2016	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO		18737	100	25137	100	27755	100	24864	100	28781	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	70	0,37	59	0,23	94	0,33	116	0,47	168	0,58
II	Tumori	470	2,51	579	2,30	1038	3,73	1107	4,45	1369	4,76
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	18	0,10	45	0,18	220	0,79	168	0,67	340	1,18
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	7	0,04	47	0,19	46	0,16	140	0,56	152	0,53
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	10	0,05	12	0,05	9	0,03	1	0,00	2	0,01
VI	Bolesti nervnog sistema	3	0,02	0	0,00	14	0,05	2	0,01	14	0,05
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti sistema krvotoka	0	0,00	25	0,10	18	0,06	1	0,00	5	0,02
X	Bolesti sistema za disanje	8	0,04	39	0,15	9	0,03	2	0,01	5	0,02
XI	Bolesti sistema za varenje	0	0,00	3	0,01	3	0,01	5	0,02	4	0,01
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	58	0,26	98	0,39	193	0,69	153	0,61	296	1,03
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	11	0,06	4	0,01	1	0,00	2	0,01	1	0,00
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	11294	60,28	14201	56,50	12514	45,08	10745	42,21	12536	43,56
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	1448	7,73	3019	12,01	4212	15,17	3191	12,83	3159	10,98
XVI	Stanja u porodjajnom periodu	3	0,02	0	0,00	2	0,00	1	0,00	4	0,01
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	3	0,02	1	0,00	4	0,01	2	0,01	4	0,01
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	24	0,13	94	0,37	34	0,12	17	0,06	48	0,17
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	0	0,00	1	0,00	5	0,01	1	0,00	4	0,01
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	5310	28,34	6910	27,49	9339	33,64	9209	37,04	10670	37,07

**TABELA 18. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŽENA
PO OPŠTINAMA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2016 GODINE**

Grupa bolesti		APATIN		KULA		ODZACI		SOMBOR	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
U K U P N O		2967	100	1505	100	16740	100	7569	100
I	Zarazne i parazitarne bolesti	9	0,30	0	0,00	36	0,22	123	1,63
II	Tumori	135	4,55	31	2,06	838	5,01	365	4,82
III	Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	9	0,30	1	0,07	278	1,66	52	0,69
IV	Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	0	0,00	0	0,00	113	0,68	39	0,52
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,03
VI	Bolesti nervnog sistema	1	0,03	0	0,00	7	0,04	6	0,08
VII	Bolesti oka i pripojaka oka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti sistema krvotoka	0	0,00	0	0,00	4	0,02	1	0,01
X	Bolesti sistema za disanje	5	0,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00
XI	Bolesti sistema za varenje	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,05
XII	Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	32	1,08	3	0,20	213	1,27	48	6,32
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
XIV	Bolesti mokraćno-polnog sistema	1545	52,07	1057	70,23	6540	39,07	3394	44,84
XV	Trudnoća, radjanje i babinje	156	5,26	173	11,50	2220	13,26	610	8,06
XVI	Stanja u porođajnom periodu	2	0,07	0	0,00	0	0,00	2	0,03
XVII	Urodjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,50
XVIII	Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	22	0,74	0	0,00	0	0,00	26	0,34
XIX	Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1	0,03	0	0,00	0	0,00	3	0,04
XXI	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	1050	35,39	240	15,95	6491	38,78	2889	38,17

Hronična nezrarna oboljenja i dalje su dominantna u oboljevanju i umiranju našeg stanovništva, pri čemu najveći značaj imaju kardiovaskularna i maligna oboljenja. S obzirom na visoko učešće u smrtnosti i razboljevanju kao i opterećenosti sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite, neophodna je usmerenost ka primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odnosno zaštiti porodice i izabranom lekaru, uz stavljanje akcenta na prevenciju i rano otkrivanje bolesti.

Jedan od osnovnih puteva za produženje očekivanog trajanja života i unapredjenja zdravlja jeste promocija zdravlja u svim fazama života – unapredjenje zdravlja i preventivne zdravstvene zaštite u odnosu na oblike i sadržaje zdravstvenog-promotivnog rada, motivacija zdravstvenih radnika uz promovisanje ponašanja koje vodi zdravlju i smanjenju riziko faktora kao i dosledno sprovođenje mera koje su utvrđene Programima zdravstvene zaštite za borbu protiv ovih bolesti.

3. KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Zdravstvenu delatnost na području Zapadno-bačkog okruga, u skladu sa planom mreže, obavljaju samostalno sledeće zdravstvene ustanove:

- Zavod za javno zdravlje Sombor
- Opšta bolnica Sombor
- Apoteka narodna Sombor
- Dom zdravlja Sombor
- Dom zdravlja Kula
- Dom zdravlja Odžaci
(sa vanbolničkim stacionarom za plućne bolesti i TBC)
- Dom zdravlja Apatin
- Specijalna bolnica "Junaković" Apatin

U osam zdravstvenih ustanova na području Zapadno-bačkog okruga, zdravstvenu zaštitu stanovništva obezbeđivalo je u 2016 godini 2244 zaposlenih, od toga 1665 zdravstvenih (74,2%) i 579 nemedicinskih radnika (25,8%). Ukupan broj zaposlenih smanjen je u odnosu na 2015 godinu za 124. U strukturi zdravstvenih radnika, zaposlenih sa visokom stručnom spremom bilo je 475 (28,5%), sa višom 110 (6,6%), sa srednjom 1078 (64,7%) i sa nižom stručnom spremom 2 (0,1%).

Tabela 19. Zaposleni u zdravstvenim ustanovama Zapadno-Bačkog okruga 2016

ZDRAVSTVENA USTANOVA	ukupno zaposlenih	Z DRAVSTVENI RADNICI					nemedic. radnici
		ukupno	visoka s.sprema	viša s.sprema	srednja s.sprema	niža s.sprema	
Zavod za javno zdravlje Sombor	67	48	19	11	18	0	19
Opšta bolnica Sombor	1043	789	181	54	552	2	254
Apoteka narodna Sombor	91	61	20	0	41	0	30
Dom zdravlja Sombor	359	291	113	15	163	0	68
Dom zdravlja Kula	219	177	58	9	110	0	42
Dom zdravlja Odžaci	198	154	41	7	106	0	44
Dom zdravlja Apatin	156	115	40	5	70	0	41
Specijalna bolnica Junaković Apatin	111	30	3	9	18	0	81
UKUPNO ZAPOSLENIH	2244	1665	475	110	1078	2	579

3.1. Primarna zdravstvena zaštita

□ Služba za zdravstvenu zaštitu odraslih

U ordinacijama opšte medicine radilo je tokom 2016 godine 85 lekara i 116 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. U odnosu na prethodnu godinu broj lekara povećan je za dva a broj medicinskih sestara/tehničara smanjen je za osam zaposlenih. Po jednom lekaru dolazi u proseku 1754 stanovnika i taj broj kretao se u rasponu od 1524 u Somboru do 2090 u Apatinu (kriterijum predviđen pravilnikom - 1 lekar na 1600 stanovnika). Tokom godine ostvareno je 736260 poseta a odnos prvih i ponovnih iznosio je 2,5. Po jednom stanovniku ostvareno je u proseku 4,9 poseta za godinu dana. Prosečna opterećenost lekara na godišnjem nivou kretala se u rasponu od 7805 u Somboru do 10699 u Odžacima (standard definisan pravilnikom - 7350 poseta godišnje). U sva četiri doma zdravlja lekari su ostvarili veći broj poseta od mere izvršenja.

Tabela 20. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu odraslih na području Zapadno-Bačkog okruga 2016

OPŠTINA OKRUG	populacija odraslih	lekari	viša i srednja ss	br. stan. na 1 lek.	br. sest. na 1 lek.	POSETE					
						kod lekara ukupno	prvih	kod ost. zdr..rad.	na 1 osobu	po 1 lek godišnje	ponovnih na prvu
Okrug	149113	85	116	1754	1,4	736260	210737	801626	4,9	8662	2,5
Apatin	22987	11	21	2090	1,9	86359	44598	35035	3,7	7851	0,9
Kula	33659	17	19	1980	1,1	170274	47344	170274	5,0	10016	2,6
Odžaci	23872	12	29	1989	2,4	128393	26887	156713	5,4	10699	3,8
Sombor	68595	45	47	1524	1,0	351234	91908	439604	5,1	7805	2,8

□ Služba za zdravstvenu zaštitu radnika

Zdravstvenu zaštitu u službama medicine rada obezbeđivalo je u 2016 godini 8 lekara i 14 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom a broj zaposlenih nije se bitnije menjao u odnosu na prethodnu godinu. Jedan od pokazatelja koji je neophodno unaprediti u ovoj oblasti zdravstvene zaštite svakako je udeo preventivnih poseta koji je znatno ispod definisane mere izvršenja (5250 preventivnih poseta po 1 lekaru godišnje). U okviru preventivnih, realizovano je 3258 specijalističkih, 4372 periodičnih i 510 kontrolnih pregleda. Pregledanih lica u cilju zaposlenja bilo je 1945 a poseta kod psihologa 9717.

Tabela 21. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu radnika na području Zapadno-Bačkog okruga 2016

OPŠTINA OKRUG	lekari	viša i srednja ss	br. sest. na 1 lek.	POSETE			PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOSLENJA				posete kod psihologa	
				spec.ijal. pregledi	periodicni pregledi	kontrolni pregledi	ukupno pregledanih	sposobni za rad		nesposobni za rad		
								svega	na odr. r.mesto	svega		privremen
Okrug	8	14	1,7	3258	4372	510	1945	1927	2	18	18	9717
Apatin	2	2	1,0	187	0	244	0	0	0	0	0	0
Kula	1	1	1,0	718	836	0	222	222	0	0	0	1697
Odžaci	1	3	3,0	703	24	110	451	445	0	6	6	1512
Sombor	4	8	2,0	1650	3512	156	1272	1260	2	12	12	6508

□ Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

Zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Zapadno-bačkog okruga obezbeđivalo je tokom 2016 godine 17 lekara i 20 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Što se tiče kadrovske obezbeđenosti, potrebno je istaći da u domovima zdravlja Apatin i Kula lekari pružaju objedinjenu zdravstvenu zaštitu kako za predškolsku decu tako i za školsku decu i omladinu. Zbog navedenog, kadar se prikazuje u izveštaju jedne službe kako se ne bi duplirao. U dečijem dispanzeru doma zdravlja Sombor na jednog lekara dolazi u proseku 778 dece a u domu zdravlja Odžaci 518 (standard koji predviđa pravilnik - 850 dece na 1 lekara).

Kod lekara je tokom godine zabeleženo 71970 poseta a po 1 lekaru na godišnjem nivou 4233 poseta. Na svaku prvu registrovano je 0,3 ponovnih poseta, dok je prosečan broj poseta po 1 detetu 7,1. U okviru savetovališnog rada registrovano je 8264 poseta odojčadi i 4932 poseta ostale dece.

Tabela 22. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece na području Zapadno-Bačkog okruga 2016

OPŠTINA OKRUG	broj dece 0-6 godina	lekari	viša i srednja ss	POSETE						
				kod lekara ukupno	prvih	kod ost. zdr..rad.	po 1 detetu	ponovnih na prvu	u savetov: odojčadi	u savetov: ost. dece
Okrug	10158	17	20	71970	54280	60337	7,1	0,3	8264	4932
Apatin	1553	0*	0*	9328	7328	3194	6,0	0,3	904	758
Kula	2381	8	9	19504	12706	23805	8,2	0,5	1990	1074
Odžaci	1554	3	3	12202	8767	2209	7,8	0,4	1176	132
Sombor	4670	6	8	30936	25479	31129	6,6	0,2	4194	2968

* Kadar je prikazan u izveštaju Službe za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

□ Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Zaštitu zdravlja školske dece i omladine obezbeđivalo je u protekloj godini 16 lekara i 13 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Na području opštine Odžaci po jednom lekaru dolazi 764 dece ove dobi a u Somboru 1521 (standard predviđen pravilnikom iznosi 1 lekar na 1500 dece).

Tokom godine ostvareno je ukupno 80823 poseta. Opterećenost lekara na godišnjem nivou iznosila je na području opštine Odžaci 3953 a u opštini Sombor 5165 poseta (mera izvršenja - 6300 poseta po lekaru). Broj ponovnih poseta na prvu iznosio je 0,6 a po jednom detetu ostvareno je u proseku 4,0 poseta za godinu dana.

Tabela 23. Kadrovi i posete u službi za zdr. zaštitu školske dece i omladine na području Zapadno-Bačkog okruga 2016

OPŠTINA OKRUG	broj dece 7-18 godina	lekari	viša i srednja ss	POSETE				
				kod lekara ukupno	prvih	kod ost. zdr..rad.	po 1 detetu	ponovnih na prvu
Okrug	20368	16	13	80823	49233	62233	4,0	0,6
Apatin	3148	6	5	7829	6216	1469	2,5	0,2
Kula	5038	0	0	26188	14339	21757	5,2	0,8
Odžaci	3058	4	2	15814	11574	1546	5,2	0,4
Sombor	9124	6	6	30992	17104	37461	3,4	0,8

* Kadar je prikazan u izveštaju Službe za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

□ Služba za zdravstvenu zaštitu žena

Zaštitu zdravlja žena obezbeđivalo je tokom 2016 godine 12 lekara i 12 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom, što odgovara broju zaposlenih u prethodnoj godini. Na jednog lekara dolazi u proseku 6700 žena starijih od 15 godina (kriterijum predviđen Pravilnikom - 1 lekar na 6500 žena starijih od 15 godina). Obezbeđenost lekarima nije u skladu sa kriterijumima na području opštine Kula - 9075 žena na 1 lekara.

U ordinacijama lekara registrovano je ukupno 40559 poseta, dok je odnos prvih i ponovnih iznosio 1,2. Po jednoj ženi ostvareno je svega 0,5 poseta za godinu dana. Godišnji broj poseta po lekaru iznosio je 3380 i u sva četiri doma zdravlja znatno je manji od definisane mere izvršenja - 6300 poseta godišnje.

Tabela 24. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Zapadno-Bačkog okruga 2016

OPŠTINA OKRUG	br.žena 15 i više godina	lekari	viša i srednja ss	br. žena. na 1 lek.	br. sest. na 1 lek.	P O S E T E					
						kod lekara ukupno	prvih	kod ost. zdr..rad.	po 1 ženi	po 1 lek godišnje	ponovnih na prvu
Okrug	80424	12	12	6702	1,0	40559	18431	31975	0,5	3380	1,2
Apatin	12378	2	2	6189	1,0	4290	2800	1315	0,3	2145	0,5
Kula	18150	2	2	9075	1,0	4240	2518	6507	0,2	2120	0,7
Odžaci	12626	2	3	6313	1,5	5535	5186	232	0,4	2767	0,1
Sombor	37270	6	5	6212	0,8	26494	7927	23903	0,7	4416	1,9

3.2. Bolnička zdravstvena zaštita

Zdravstvenu zaštitu stanovništva Zapadno-bačkog okruga na sekundarnom nivou obezbeđuju:

- Opšta bolnica Sombor
- Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC u Odžacima
- Specijalna bolnica "Junaković" u Apatinu

Opšta bolnica obezbeđuje stacionarnu zdravstvenu zaštitu za ukupno 181780 stanovnika i raspolaže sa 732 postelje. Tokom 2016 godine u bolnici je lečeno 22409 bolesnika i ostvareno 199201 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 8,9 dana.

Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC u Odžacima raspolaže sa 25 postelja a tokom godine u stacionaru je lečeno 217 bolesnika koji su ostvarili 4533 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je u prethodnoj godini 20,1 dana.

Specijalna bolnica "Junaković" u Apatinu ima 140 postelja (prema planu mreže) a tokom godine u bolnici je lečeno 2499 bolesnika i ostvareno 34158 b.o. dana, sa prosečnom dužinom bolničkog lečenja 13,7 dana.

Tabela 25. Pokazatelji funkcionisanja bolničke službe u Zapadno-bačkom okrugu 2016

POKAZATELJ	Opšta bolnica	Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC	Specijalna bolnica Banja Junaković	UKUPNO
broj postelja	732	25	140	897
broj ispisanih bolesnika	22409	217	2499	25125
broj b.o. dana	199201	4533	34158	237892
dužina bolničkog lečenja	8,9	20,1	13,7	9,5

Sveobuhvatnu zdravstvenu zaštitu za stanovništvo Zapadno-bačkog okruga obezbeđuju po nivoima zaštite sledeće zdravstvene ustanove: domovi zdravlja (Apatin, Kula, Odžaci i Sombor) i narodna apoteka u Somboru (na primarnom nivou); opšta bolnica Sombor, vanbolnički stacionar za plućne bolesti i tuberkulozu pri domu zdravlja Odžaci i specijalna bolnica za rehabilitaciju u Apatinu (na sekundarnom nivou) i Zavod za javno zdravlje Sombor kao ustanova na više nivoa zdravstvene delatnosti.

Što se tiče registrovanih poseta po službama PZZ, u opštoj medicini, godišnji broj poseta po lekaru premašuje meru izvršenja u svim domovima zdravlja na okrugu, dok je u službama medicine rada nepovoljan udeo preventivnih pregleda koji je u svim domovima zdravlja znatno ispod kriterijuma predviđenih pravilnikom. Kada je u pitanju korišćenje zdravstvene zaštite situacija je veoma nepovoljna u službama za zdravstvenu zaštitu žena gde se po jednoj ženi registruje svega 0,5 poseta za godinu dana.

Kada je u pitanju bolnička zdravstvena zaštita u Zapadno-bačkom okrugu postoji adekvatna obezbeđenost stanovništva bolničkim posteljama (4,9 postelja/1000 stanovnika). U toku godine u ovim ustanovama lečeno je 25125 bolesnika i ostvareno 237892 b.o. dana.

Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 9,5 dana.

4. HIGIJENA I HUMANA EKOLOGIJA

Praćenje kvaliteta vazduha, zdravstvene ispravnosti namirnica, predmeta opšte upotrebe, voda, higijensko-sanitarnog stanja objekata od higijensko-epidemiološkog značaja kao potencijalnih opasnosti iz životne sredine, ukazuje na stalan rizik po zdravlje i stoga zahteva kontinuiran rad. Zavod za javno zdravlje prikuplja i analizira ove podatke i dostavlja ih Institutu za javno zdravlje Srbije u predviđenim rokovima.

ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE, POVRŠINSKIH VODA KOJE SE KORISTE ZA REKREACIJU I VODA IZ JAVNIH BAZENA NA TERITORIJI ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA

U toku 2016 godine na mikrobiološku analizu uzeto je 3544 uzoraka vode za piće iz centralnih vodovoda u okrugu a na fizičko-hemijsku ispravnost 3443 uzoraka. Obim analiza pokazuje da je u odnosu na 2015 godinu povećan broj uzoraka - 54 uzoraka vode više na mikrobiološku analizu i 36 uzoraka manje na fizičko-hemijsku ispravnost. Mikrobiološki neispravnih uzoraka vode iz centralnih vodovoda na okrugu bilo je 12%, što je za 1% više nego u 2015 godini. Fizičko-hemijski neispravnih uzoraka vode za piće bilo je 48%, odnosno za 2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Uzroci mikrobiološke neispravnosti bili su: izolovane streptokoke fekalnog porekla 70, *Pseudomonas aeruginosa* 49, sulfitoredujuće klostridije 55, izolovane bakterije *Klebsiella oxy.*, *Enterobacter spp.*, *Citrobacter spp.* 95, ukupan broj aerobnih mezofilnih bakterija 301, ukupne koliformne bakterije 38 i ukupan broj fekalnih koliformnih bakterija 56.

Po uzroku mikrobiološke neispravnosti prednjači povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija kao i 2015 godine a slede izolacija fekalnih koliformnih bakterija.

U odnosu na prethodnu godinu distribucija uzroka hemijske neispravnosti je slična. Na prvom mestu su povećane vrednosti gvožđa, zatim amonijaka, utrošak KMnO_4 , mutnoća, hloridi, mangan, nitriti i arsen.

Vrednosti gvoždja u neodgovarajućim uzorcima kretale su se od 0,31-6.9 mg/l, vrednosti mangana od 0,10-0,32 mg/l; hlorida 210-400 mg/l; potrošnja KMnO_4 od 12,1-118.2 mg/l; amonijaka 1.01-4.0 mg/l; mutnoća 1,1-89.9; nitriti 0,033-0,87 mg/l; pH 6.6-8.6 i arsen 0,013-0,085 mg/l.

Tabela 26. Rezultati ispitivanja mikrobiološke i hemijske ispravnosti vode za piće u Zapadno-Bačkom okrugu 2012-2016 godine

Godina	Ukupno uzoraka	MIKROBIOLOŠKE ANALIZE		FIZIČKO-HEMIJSKA ANALIZE	
		broj uzoraka	% neispravnih	broj uzoraka	% neispravnih
2012	5663	2851	12,0	2782	61,0
2013	6724	3414	17,2	3310	53,0
2014	7529	3812	15,8	3717	52,1
2015	6969	3490	11	3479	50
2016	6987	3544	12	3443	48

KONTROLA MIKROBIOLOŠKE I FIZIČKO-HEMIJSKE ISPRAVNOSTI VODE IZ JAVNIH BAZENA

U toku 2015 godine kontrolom kvaliteta obuhvaćeno je 6 objekata sa ukupno 14 bazena na teritoriji okruga. Na mikrobiološku i fizičko-hemijsku analizu uzeto je 174 uzoraka vode iz javnih bazena (174 na mikrobiološku ispravnost i 29 na fizičko-hemijsku ispravnost). Od ukupnog broja, 25 uzoraka vode mikrobiološki nije odgovaralo higijenskim zahtevima, odnosno 10.9%. Tokom godine nije bilo uzoraka vode iz javnih bazena koji su bili fizičko-hemijski neispravni.

Od uzetih uzoraka vode iz javnih bazena, 8 uzoraka nije odgovaralo zbog izolovanog velikog broja aerobnih mezofilnih bakterija, 2 zbog izolovane bakterije *Pseudomonas aeruginosa* i 8 zbog streptokoka fekalnog porekla i u 5 uzoraka je su izolovane Sulfitoredujuće klostridije.

KONTROLA MIKROBIOLOŠKE I FIZIČKO-HEMIJSKE ISPRAVNOSTI VODA SA JAVNIH KUPALIŠTA NA POVRŠINSKIM VODAMA

U toku godine analizirano je 46 uzoraka površinskih voda (što je 28 uzoraka manje u odnosu na 2015 godinu) na kojima se nalaze javna kupališta na teritoriji Zapadno-bačkog okruga a analizirane vode bile su iz mreže kanala i reke Dunav. Svi uzorci voda bili su u skladu sa drugom klasom kvaliteta vode, odnosno bili su pogodni za kupanje i rekreaciju osim jednog uzorka koji je odstupao od II klase kvaliteta zbog mikrobiološke neispravnosti.

ZDRAVSTVENA ISPTAVNOST NAMIRNICA I PREDMETA OPŠTE UPOTREBE

U Zavodu za javno zdravlje tokom godine analizirano je ukupno 16 namirnica (13 namirnica domaćeg porekla soda-voda i 3 uzorak tinktura lekovitog bilja). Ostale namirnice koje se kontrolišu u okviru programa monitoringa nisu analizirane zbog toga što nije bilo organizovanog Programa monitoringa bezbednosti hrane u 2016 godine.

Od predmeta opšte upotrebe na mikrobiološku ispravnost uzeta su 19 uzorka a svi uzorci bili su domaćeg porekla i 3 nisu bila mikrobiološki ispravna. U toku godine analizirano je 12 uzoraka predmeta opšte upotrebe na fizičko-hemijsku ispravnost. Svi uzorci su bili odgovarajući.

ZAGADJENOST VAZDUHA U URBANIM SREDINAMA NA TERITORIJI OKRUGA

Utvrđivanje zagadjenosti vazduha vršeno je na jednom mernom mestu, na lokalitetu Vojvodjanska ulica 47 u Somboru.

Tabela 27. Rezultati merenja na mernom mestu u Somboru 2016 godine

Mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Uk. količina padavina l/m2/dan	1.61	2.82	1.97	0.5	2.33	3.2	2.94	2.25	2.19	2.34	1.25	0.1
Uk. količina sedimenta mg/m2/dan	32	609	187	82	381	45	159	173	180	260	110	14
pH	6,6	7.5	8.1	6.9	6.8	6.8	6.7	7.5	6.4	6.5	7.5	6.8
Rastvorene materije mg/m2/dan	16	28	47	42	207	10	62	34	9	84	22	6
Nerastvorene materije mg/m2/dan	16	581	140	40	174	35	97	139	171	176	87	8
Kalcijum mg/m2/dan	10.6	15.8	10.1	5.4	11.2	25.6	23.5	7.9	8.4	10.5	8	0.3
Sulfati mg/m2/dan	54.6	5.5	53.1	67.6	137	86.1	139.3	89.2	58.9	77.9	57.6	4.1
Hloridi mg/m2/dan	6.4	5.6	3.9	1	4.7	6.4	5.9	4.5	8.8	4.7	2.5	0.2
Olovo mg/m2/dan	<0,02	<0,03	<0,02	<0,01	<0,02	<0,03	<0,03	<0,02	<0,02	<0,02	<0,01	<0,01
Cink mg/m2/dan	0,16	0,34	0,16	0,06	0,23	0,22	26	0,22	0,22	0,21	0,12	0,01
Kadmijum mg/m2/dan	<0,02	<0,03	<0,02	<0,01	<0,02	<0,03	<0,03	<0,02	<0,02	<0,02	<0,01	<0,01
El. provodljivost	40	49	49	143	51	43	35	45	31	37	59	43
Amonijak mg/m2/dan	0.8	2.1	2	1.21	2.5	1.9	1.6	1	1.2	1.85	1.4	0.1

KVALITET OTPADNIH VODA IZ INDUSTRIJSKIH OBJEKATA I DISPOZICIJA ČVRSTOG OTPADA

Tokom godine izvršeno je 131 kontrola otpadne vode. Od kontrolisanih uzoraka neodgovarajućih je bilo 75. Kontrolisanje otpadne vode obavljeno je u 19 objekata. Higijenski nadzor izvršen je na 6 deponija na okrugu. Sve deponije su ocenjene kao nehigijenske što je bio slučaj i u prethodnoj godini, odnosno nije bilo pozitivnog pomaka.

FAKTORI RIZIKA PO ZDRAVLJE ŠKOLSKE DECE I OMLADINE

U toku godine obavljen je sanitarno-higijenski nadzor u 45 školskih objekata. Utvrđeni rizici po zdravlje školske dece i omladine potiču od neispravne pijaće vode, odnosno prisustva samo tehničke vode u školskim objektima u 18 naseljenih mesta, zbog utvrđenog arsena u vodi za piće.

U toku 2015 godine Centar za higijenu i humanu ekologiju imao je približno isti broj uzorkovanih i analiziranih voda za piće na mikrobiolšku i hemijsku ispravnost u odnosu na prethodnu godinu, povećan je bio broj uzoraka otpadnih voda. Varijacije u broju uzoraka namirnica, predmeta opšte upotrebe, površinskih voda i voda za rekreaciju i rehabilitaciju zavise od delatnosti sanitarne inspekcije sa kojom centar ima stalnu saradnju i lokalnim samoupravama koje nisu uvek ažurne u aktivnostima na polju programa zaštite životne sredine što rezultuje smanjenjem obima posla Centra za higijenu i humanu ekologiju.

5. MIKROBIOLOGIJA JAVNOG ZDRAVLJA

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O BROJU **PRIMOIZOLATA** IZ HEMOKULTURA, PUNKTATA (**2250 / 216**) I LIKVORA (19/2) ZA 2016. GODINU

Većina izolata iz primarno sterilnih tečnosti je identifikovana putem VITEK 2 – compact 15 aparata za brzu identifikaciju bakterija i izradu testa osetljivosti sa MIK (minimalna inhibitorna koncentracija) na antimikrobne lekove

1. **E.coli - 22**
2. **Enterobacter cloacae - 4**
3. **Klebsiella pneumoniae – 14**
4. **Acinetobacter lwofii– 1**
5. **Streptococcus virridans - 2**
6. **Candida albicans – 1**
7. **Proteus mirabilis – 14**
8. **Peptostreptococcus spp. - 1**
9. **Serratia marcescens - 8**
10. **Staphylococcus aureus - 14 (od toga 3 MRSA)**
11. **Streptococcus cristatus - 1**
12. **Streptococcus pneumoniae – 3 (od toga 1 PRSP)**
13. **Streptococcus alactolyticus - 1**
14. **Pseudomonas aeruginosa - 8**
15. **Neiseria meningitidis gr. B - 1**
16. **Providencia stuartii - 1**
17. **Citrobacter freundii - 1**
18. **Enterococcus faecalis – 8 (od toga 1 VRE)**
19. **Stenotrophomonas mathophila -1**
20. **Enterococcus faecium 3**
21. **Enterococcus avium - 1**
22. **Kocuria kristinae - 2**
23. **Capnocytophagia spp. -1**
24. **Morganella morgagnii - 2**
25. **Gram + anaerobni štapići tipa Clostridium spp. - 2**
26. **Staphylococcus spp. (koagulaza negativan) – 98** (Staph. spp. koag.neg. 28 , Staph. epidermidis 36, Staph. simulans 7, Staph. capitis 1, Staph. haemolyticus 8, Staph. hominis 14, Staph. warneri 1, , Staph. lungdunensis 1, Staph. cohnii 1, Staph.saprophyticus 1).
27. **anaerobni Gram negativni štapići - 1**
28. **Corynebacterium spp (difteropidi) - 2**
29. **Candida albicans – 1**

UKUPNO 219 primoizolata (1 izolat po pacijentu)

Broj ukupno utrošenih bočica u 2016 godini (hemokulture 2243, likvori 19, pleuralni punktati 2, ostali punktati 2, dijalizna tečnost 2, dezinfekciono sredstvo 1) je: **2269**

- aerobnih 1410
- anaerobnih 859

Signal pozitivnosti dalo je 495 bočica sa kliničkim materijalom (**21,8%**) što je **približno isto** u odnosu na 2015 godinu (oko 20,01%).

Većina odeljenja još uvek **ne poštuje** procedure pravilnog uzimanja hemokultura (PARNI UZORCI - aerobne, NE KORISTITI NEPOTREBNO ANAEROBNE BOČICE).

Procedure i algoritmi za lekare i osoblje koje uzima materijale su dostavljene svakom odeljenju bolnice.

IZOLATI KOJI SE PRIJAVLJUJU LABORATORIJSKOM PRIJAVOM 2016 godina

1. Salmonella spp. 59

(Salm. Enteritidis 44, Salm. Saintpaul 1, Salmonella Typhimurum 2, Salmonella Stanley 1, Salmonella Infantis 8, Salmonella Senftenberg 1, Salmonella Kotbus 1, Salmonella Tennessee 1)

2. Shigella spp. 0

3. Yersinia enterocolitica 1 (O3)

4. Campylobacter spp. 42

5. BHS gr. A /Str. pyogenes 19

6. Chlamydia trachomatis 15

7. HBsAg nosilaštvo 23

8. anti HCV At 43

9. anti HIV At -Ag 0

10. TPHA reaktivni serumi 0

11. Clost. difficile toxin A&B 54

12. Giardia lamblia ciste 3

13. izolati iz primarno sterilnih tečnosti (hemokulture i likvor) –219 izolata (računajući izolat/po pacijentu)

ЦЕНТАР ЗА МИКРОБИОЛОГИЈУ – ИЗВРШЕЊЕ/ПЛАН ЗА 2016 ГОДИНУ

Mikrobiološka laboratorija će u 2016 godini obavljati sve bakteriološke, imunoserološke i parazitološke analize bolesničkog i drugog materijala. Prema zakonskim propisima i standardnim metodama vršiće se sanitarno-bakteriološka ispitivanja voda (pijaćih, otpadnih, rečnih, kanalskih, voda iz bazena i dr.), životnih namirnica, radnih površina, vazduha, radnih prostorija, kao i sterilnost hirurškog i sanitetskog materijala, infuzionih rastvora i biološku kontrolu sterilizatora i autoklava (ATCC sojevima). U planu za 2016 god. je i početak finansiranja (Ministarstvo zdravlja i RZZO) rada **Referentne laboratorije za N.meningitidis i H.influenzae** (tender EU i Ministarstva zdravlja RS).

U 2016. godini planira se sledeći obim posla:

Tabela 28. Mikrobiološka dijagnostika

* 7,10,29

3, 0

Vrsta Materijala	Filijala Ostv. I-XII 2016/ Plan 2016	Bolnica, ostali korisnici Ostv. I-XII2016/ Plan 2016
Krv (Hemokultura)	0/0	2262/2050
Krv (Serološke analize)	5535/5280	345/320
Krv (ELISA)	2935/2250	244/230
30. Likvor	0/0	28/35
Feces (Korpokulture, parazitologija)	6407/6600	1064/1500 13784/14000 sist. pregledi
Sputum i bris bronha	120/150	146/170
Urin	13999/14500	1843/1700
Eksudat, transudat, prim. sterilne tecnosti	0/0	5/15
Gnoj	0/ 5	0/5
Bris nosa, grla i usta	2226/3300	317/200 25720/28000 sist.pregledi
Bris uha, oka	431/610	241/250
Bris kože, rane	503/550	613/500
Bris urogenitalnog trakta	2873/2900	361/300
Drugo	1406/1510	78/80
Pregled na Chlamydia-u trachomatis	538/480	14/10
Dijagnostika urogenitalnih mikoplazmi	689/630	18/10

UKUPNO

37662/38765

7579/7375(bolnica, ostalo)
+39504/42000(sistem. pregledi)
=47083/49375

Tabela 29. Sanitarna mikrobiologija

* 14,18,29

3,0

Vrsta Materijala	Филијала Оств. I-XII 2016/ План 2016	Болница, остали корисници Оств. I-XII 2016 / План 2016
Meso i mesne prerađevine (kuvana jela)	0/0	0/0
Kolači	0/0	0/0
Sladoled	0/0	0/0
Mleko i mlečni proizvodi	0/0	0/0
Jaja i jaja u prahu	0/0	0/0
Konzerve trajne	0/0	0/0
Vestačka pića	0/0	17/10
Druge namirnice	0/0	3/20
Vode za piće	0/0	3610/3500
Bazeni	0/0	175/190
Površinske i otpadne vode	0/0	90/90
Uzorci na sterilnost, čistoću i upotrebljivost		
• Lekovi na sterilnost		
• Sanitarni i hir.materijal na sterilnost	0/0	0/0
• Rastvori	0/0	0/5
• Kontrola sterilizatora i autoklava		
• Brisevi na čistoću	0/0	1/15
• Kontrola vazduha	0/0	472/480
• Krv i derivati krvi	0/0	542/530
• Predmeti opšte upotrebe	0/0	85/115
• drugo	0/0	0/5
	0/0	5/20
	0/0	61/70
UKUPNO uzoraka	0/0	5061/5050

Kadar	Postojeći Kadar	Planirani kadar
dr.med. specijalista mikrobiolog, subpec kliničke mikrobiologije	1	1
dr.med.specijalista mikrobiologije	3	3
molekularni biolog	1	1
struk. med.-lab. tehnolog	1	1
laboratorijskih tehničara (SSS)	12	16
lekar na specijalizaciji iz medicinske mikrobiologije	1	1
peračice lab. posuđa, spremačice	2	2

NAPOMENA: Zbog izmene sistematizacije tokom 2015 godine, Centru za mikrobiologiju dodate su 2 peračice lab. posuđa, spremačice.

KOMENTAR UZ PLAN ZA 2016 GODINU

Iz priloženih tabelarnih prikaza može se videti da je godišnje plan za 2016 godinu usuglašen sa izvršenjem za 2015 godinu a opravdava se većim brojem uzoraka i traženih analiza po uputu izabranog lekara i uputa iz sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite.

Povećen obim posla u 2015. godini zahteva i veća materijalna sredstva koja bi trebala biti opredeljena za poslove mikrobiologije u 2016 godini.

U okviru projekata koje finansira AP Vojvodina (2013 godina), mikrobiološka laboratorija je u 2014. godini počela sa radom na automatskom **VITEK analajzeru** (brza identifikacija bakterija i određivanje antimikrobne osetljivosti), koji će se prvenstveno koristiti za sekundarni nivo zdravstvene zaštite (bolnički pacijenti), u brzoj dijagnostici infekcija krvi i drugih primarno sterilnih tečnosti, operativnih rana, itd. a što će svakako podići kvalitet usluga, prvenstveno na sekundarnom nivou.

*Takođe mikrobiološka laboratorija, kao **Referentna laboratorija za meningokok i hemofilus** će u toku 2016 godin primati i obrađivati izolate iz domena svojih aktivnosti, iako za to i dalje ne dobija finansijska sredstva.*

Broj analiza sanitarne mikrobiologije u izvršenju za 2016 godinu (koje ne finansira RZZO) veći je za oko 10 uzoraka u odnosu na plan za 2016 godinu.

6. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2016 GODINE

Prema definiciji Svetske zdravstvene organizacije „zdravlje je stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i slabosti“. Zdravlje može biti narušeno uticajem raznih živih agenasa koje se nalaze u čoveku ili izvan njega. Takođe može biti narušeno i brojnim neživim agensima iz sredine u kojoj čovek živi (fizičkim, hemijskim...).

Epidemiologija je nauka koja se bavi izučavanjem svih činioca zdravlja i bolesti odn. proučavanjem masovnih poremećaja zdravlja. Područje interesa epidemiologije znatno se razlikuje od područja interesovanja u kliničkoj praksi. Naime klinička praksa je usmerena na pojedinca – bolesnika, dok epidemiologija ima znatno šire područje interesovanja. Epidemiologija kao nauka u praksi nastoji otkriti neregistrovane bolesnike, inaparentne infekcije i latentne infekcije. Ona proučava populaciju u riziku.

Osnovni zadatak epidemiologije je utvrđivanje značaja neke pojave tj. bolesti u populaciji, zatim otkrivanje uzročnika tih pojava koje utiču na zdravstveno stanje stanovništva, postavljanje epidemiološke dijagnoze i prognoze kao i donošenje mera prevencije u cilju suzbijanja i sprečavanja širenja zaraznih bolesti.

Zarazne bolesti su poremećaji zdravlja uzrokovani mikroorganizmima kao što su: bakterije, virusi, gljivice i paraziti. Mnogi mikroorganizmi se kolonizuju na našem telu kao i unutar tela. Ovi mikroorganizmi su obično bezopasni, čak i korisni, ali pod određenim uslovima, kada se naruši njihova ravnoteža, mogu da izazovu razne bolesti.

IZVORI PODATAKA ZA EPIDEMIOLOŠKU ANALIZU

Prijavljivanje zaraznih bolesti uređeno je Pravilnikom o prijavljivanju zaraznih bolesti i drugih slučajeva utvrđenih Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Centar za kontrolu i prevenciju bolesti, na osnovu podataka iz prijavnih kartica oboljenja-smrti od zaraznih bolesti, kao i zbirnih prijava, prati kretanje zaraznih bolesti. Lekari su obavezni da prijavljuju sve bolesti koje otkriju, a koje se nalaze na spisku unutar Pravilnika.

Pojedinačne prijave obolelih od zaraznih bolesti sadrže podatke o identitetu obolele osobe, dijagnozu, starost, pol, adresu, podatke o načinu postavljanja dijagnoze (klinički ili laboratorijski) kao i datum obolevanja, hospitalizacije i prijavljivanja.

Zbirne prijave su skup sakupljenih podataka u određenom vremenskom periodu (jedna sedmica) o broju obolelih koji su razvrstani prema dijagnozi i starosnoj grupi.

Sistem prijavljivanja u AP Vojvodini funkcioniše na pet nivoa. Prvi nivo predstavlja prikupljanje podataka u lokalnoj zajednici u kojoj se pojavilo oboljenje. Drugi nivo predstavlja obradu podataka na nivou okruga. Treći nivo je agregacija odn. objedinjavanje informacija na nivou Autonomne Pokrajine Vojvodine. Četvrti nivo predstavlja objedinjavanje informacija na nivou Republike Srbije. Na posletku se za određena oboljenja . sa nacionalnog nivoa prijave šalju u SZO – odnosno peti nivo.

Na osnovu prijavnih kartica i zbirnih prijava sačinjavaju se sedmodnevni, mesečni i godišnji izveštaji o kretanju zaraznih bolesti. a epidemiološka služba preuzima odgovarajuće mere po jedinstvenoj stručno – metodološkoj doktrini. Centar za kontrolu i prevenciju bolesti komunicira i saraduje sa lokalnim medijima. sredstvima javnog informisanja i tako direktno učestvuje u zdravstvenom vaspitanju i daje doprinos unapređenju i očuvanju javnog zdravlja.

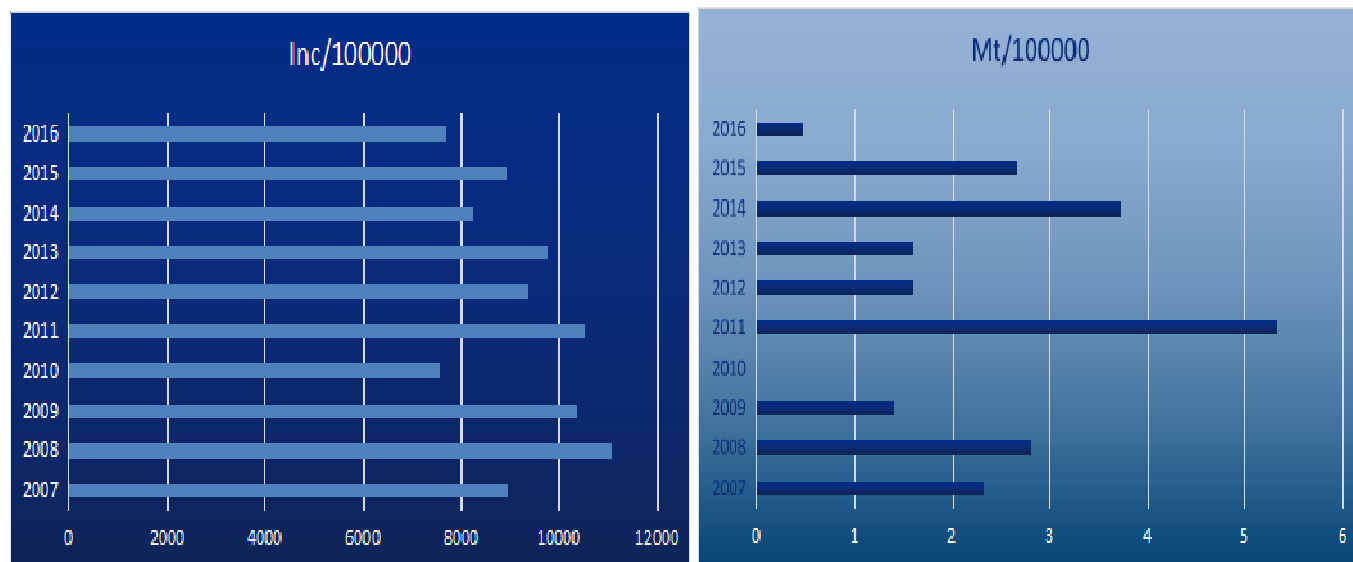
ZARAZNE BOLESTI U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU U 2016. GODINI

U Zapadnobačkom okrugu je u 2016. godini a na osnovu važećih zakonskih propisa, prijavljeno 16491 slučajeva zaraznih bolesti. Kod 1 obolele osobe zarazno oboljenje je imalo smrtni ishod /tabela 1/

Tabela 1 - Kretanje zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016. godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	19134	8940.66	5	2.33
2008	23711	11079.34	6	2.80
2009	22169	10358.81	3	1.40
2010	16154	7548.21	0	0.00
2011	19730	10518.12	10	5.33
2012	17571	9367.15	3	1.60
2013	18268	9738.73	3	1.60
2014	15458	8240.71	7	3.73
2015	16777	8919.81	5	2.66
2016	16491	7705.68	1	0.47

Grafikon 1 - Kretanje zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu 2007-2016. godina

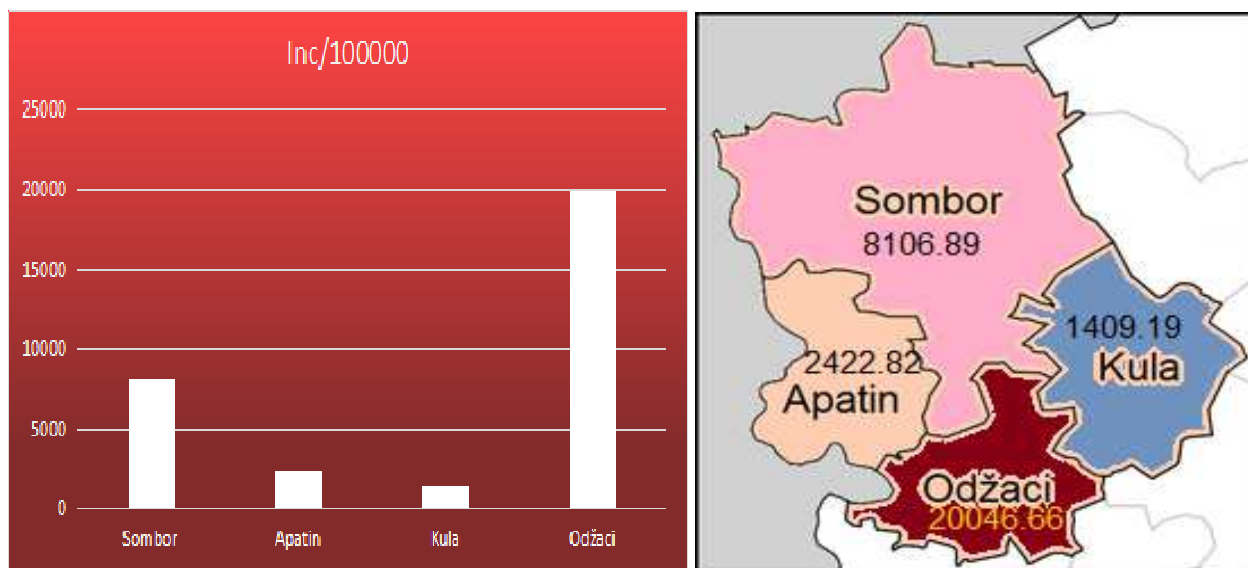
Incidenca od 7705.68/100 000 stanovnika je u odnosu na prethodnu godinu za 15.76% niža.

Tabela 2 - Zarazne bolesti po opštinama Zapadnobačkog okruga u 2016. godini

Opština	Broj obolelih	Inc/100000	Broj umrlih	Mt/100000
Sombor	7885	8106.89	0	0.00
Apatin	795	2422.82	0	0.00
Kula	678	1402.19	1	2.07
Odžaci	7133	20046.66	0	0.00
Zapadnobački okrug	16491	7705.68	1	0.47

Incidencija zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu se značajno razlikuje po opštinama i kreće se u rasponu od 14.30:1. Najviša incidenca je zabeležena u opštini Odžaci i iznosi 20046.66/100 000 stanovnika a najniža incidenca je zabeležena u opštini Kula 1402.19/100 000 /tabela 2 i grafikon 2/. Mala incidencija u opštini Kula kao i u opštini Apatin posledica je neažurnosti u prijavljivanju zaraznih bolesti, kako pojedinačnih tako i zbirnih prijave.

Grafikon 2 - Kretanje zaraznih bolesti po opštinama u 2016. godini

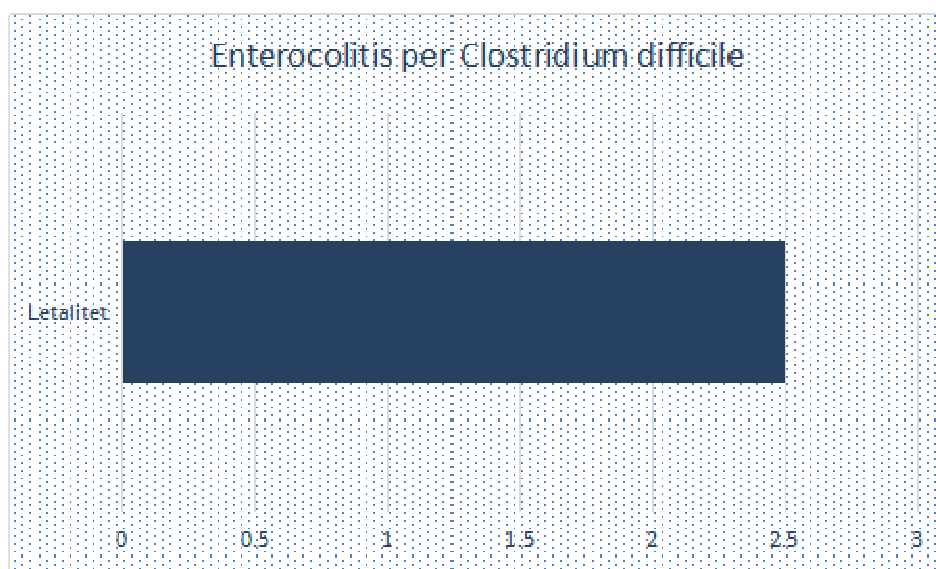
LETALITET OD ZARAZNIH BOLESTI

U 2016. godini kod 1 osobe zarazna bolest je završila smrtnim ishodom. Smrtni ishod se desio kod osobe obolele od Enterocolitis per Clostridium difficile. Stopa letaliteta je pokazatelj težine bolesti, odnosno učestalosti smrtnih slučajeva od određene bolesti i prikazana je u tabeli 3.

Tabela 3 – Broj umrlih od zaraznih bolesti po dijagnozama u Zapadnobačkom okrugu u 2016.godini

Red.br.	Zarazno oboljenje	Broj umrlih	Letalitet
1	Enterocolitis per Clostridium difficile	1	2.5

Grafikon 3 -Letalitet u 2016.godini - Procenat umiranja od Enterocolitis per Clostridium difficile

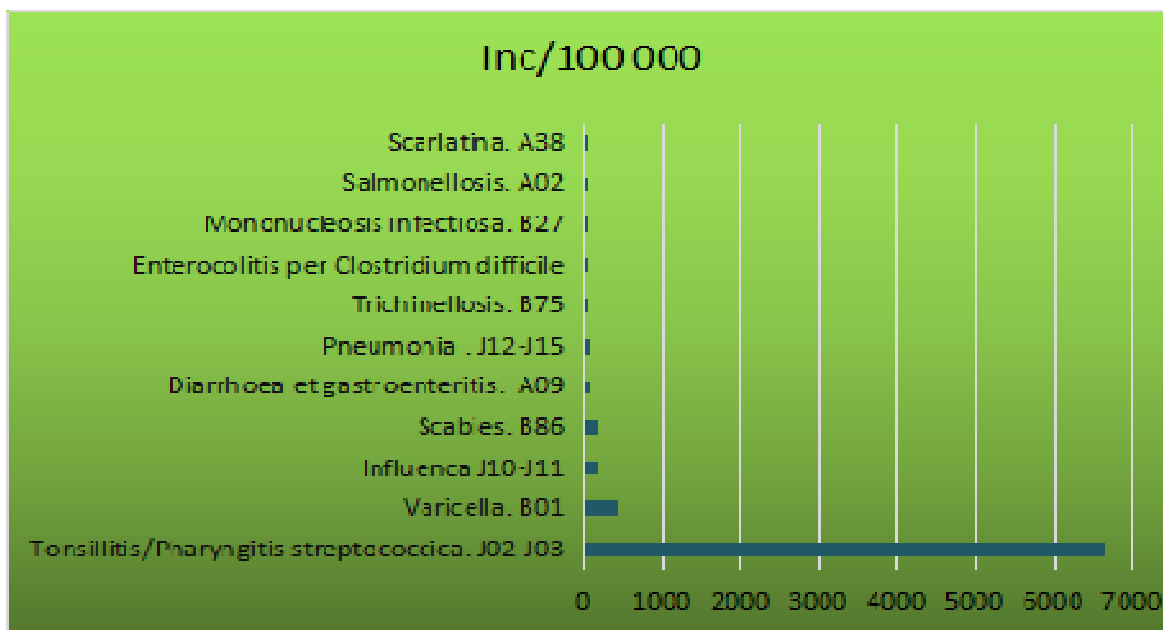
STRUKTURA ZARAZNIH BOLESTI

Kada pogledamo strukturu zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2016. godini vodeće mesto zauzima Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica sa incidencijom od 7525.77/100 000, što je za oko 5.92% više u odnosu na prethodnu godinu. /Tabela 4/

Tabela 4 - Deset najčešćih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini

Red.br	Zarazna bolest	Broj obolelih	Inc/100 000
31.	Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica. J02-J03	14215	6642.18
32.	Varicella. B01	912	426.15
33.	Influenca J10-J11	342	159.80
34.	Scabies. B86	342	159.80
4.	Diarrhoea et gastroenteritis. A09	189	88.31
35.	Pneumonia . J12-J15	185	88.31
36.	Trichinellosis. B75	84	39.25
37.	Enterocolitis per Clostridium difficile	40	18.69
38.	Mononucleosis infectiosa. B27	39	18.22
39.	Salmonellosis. A02	29	13.55
40.	Scarlatina. A38	18	8.41

Grafikon 4 - Deset najčešćih zaraznih bolesti u 2016. godini

GRUPE BOLESTI PREMA STRUKTURI OBOLJEVANJA OD ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU U 2016. GODINI

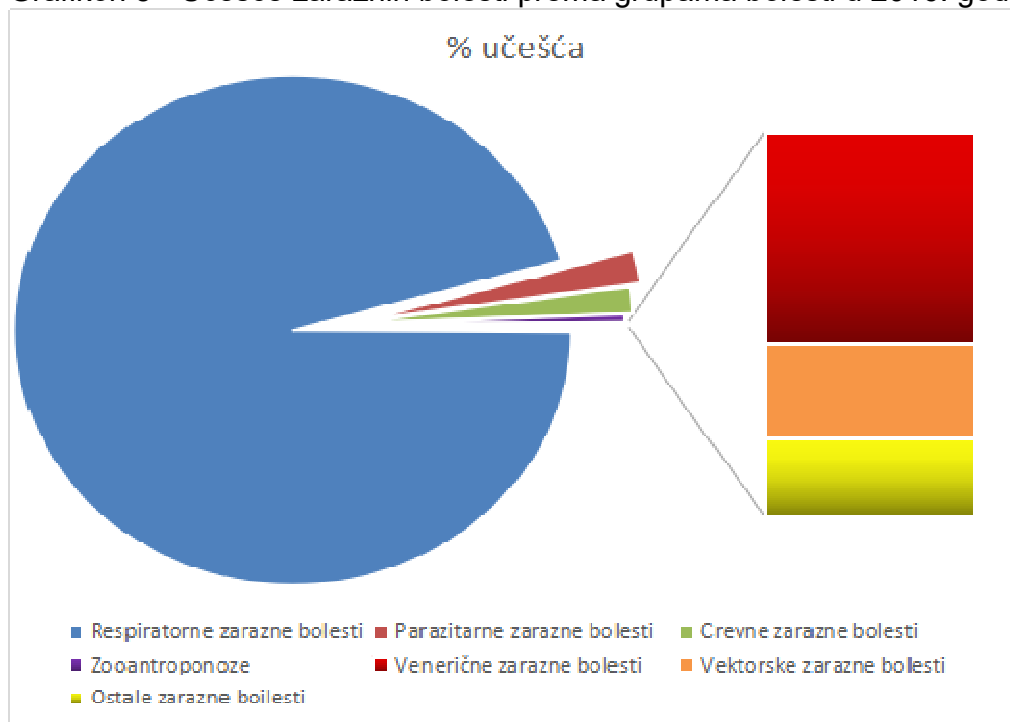
Respiratorne zarazne bolesti su najzastupljenije u ukupnom obolevanju od zaraznih bolesti u 2016. godini a njihov udeo iznosi 95.51% . Parazitarne bolesti se nalaze na drugom mestu sa učešćem od 1.03%. Crevne zarazne bolesti nalaze se na trećem mestu sa učešćem od 2.07% u ukupnom obolevanju od zaraznih bolesti. Slede zooantroponoze sa 0.53%, venerične bolesti sa 0.11% učešća, vektorske bolesti 0,05%, i na poslednjem mestu ostale zarazne bolesti sa 0.04 % učešća u ukupnom obolevanju od zaraznih bolesti. /Tabela 5/

Tabela 5 – Udeo zaraznih bolesti po grupama obolevanja u Zapadnobačkom okrugu 2016.godini

Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih	% učešća
Respiratorne zarazne bolesti	15750	95.51
Parazitarne zarazne bolesti	342	2.07
Crevne zarazne bolesti	279	1.69
Zooantroponoze	88	0.53
Venerične zarazne bolesti	18	0.11
Vektorske zarazne bolesti	8	0.05
Ostale zarazne bolesti	6	0.04

Grafikon 5 - Učešće zaraznih bolesti prema grupama bolesti u 2016. godini

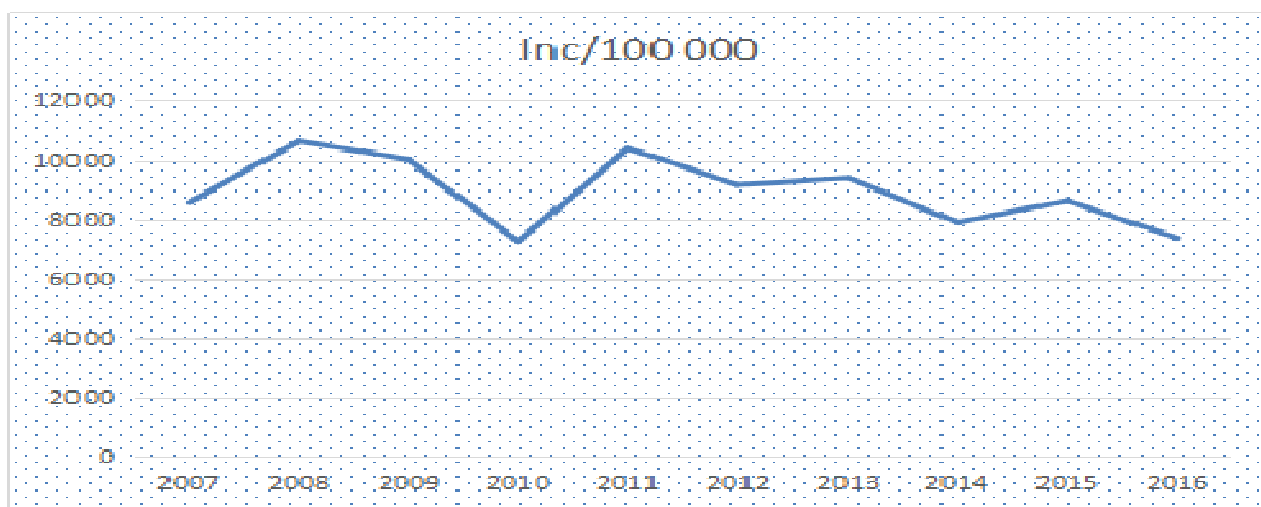
RESPIRATORNE ZARAZNE BOLESTI

Respiratorne infekcije čine veliku grupu infektivnih bolesti različite etiologije. Klinički se manifestuju opštim znacima infekcije različitog inteziteta i uglavnom dobrom prognozom. Respiratorne infekcije su najrasprostranjenija oboljenja u svakodnevnoj praksi. Šire se brzo, putem Fligeovih kapljica koje čovek izbacuje iz nosa i usta prilikom govora, šaptanja, kivanja i kašljanja. Najlakše se šire u zatvorenim prostorijama gde se nalazi veći broj ljudi kao npr. dečjim kolektivima (jaslice, vrtići, škole). Ova oboljenja se javljaju tokom cele godine . ali je učestalost nešto veća u toku zime i proleća. Tokom 2016. godine u Zapadnobačkom okrugu je prijavljeno 15750 osoba obolelih od respiratornih zaraznih bolesti. /Tabela 6/

Tabela 6 – Kretanje respiratornih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	18323	8561.70	0	0.00
2008	22770	10639.64	0	0.00
2009	21429	10013.04	2	0.93
2010	15487	7236.54	0	0.00
2011	19496	10393.38	5	2.67
2012	17173	9154.98	1	0.53
2013	17624	9395.41	0	0.00
2014	14803	7891.52	2	1.07
2015	16218	8622.61	1	0.53
2016	15750	7359.43	0	0.00

Grafikon 6 - Kretanje respiratornih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

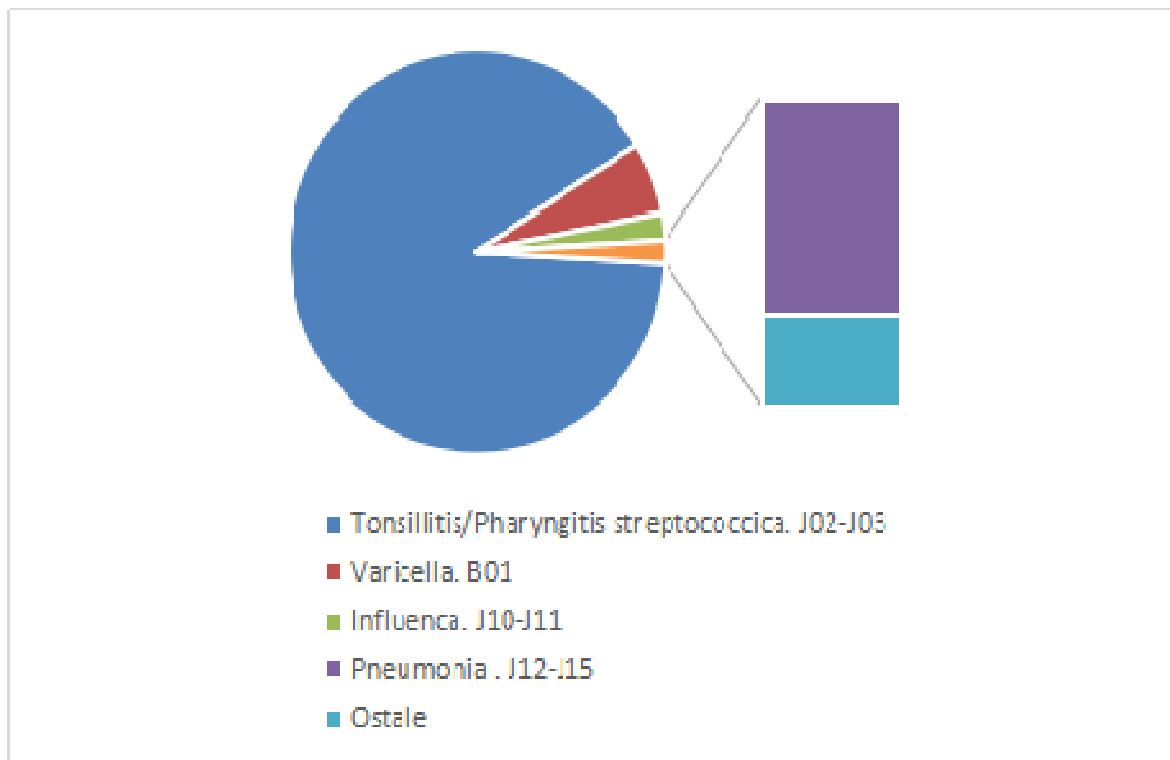

Kada pogledamo strukturu respiratornih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2016. godini, na vrhu liste nalazi se Streptokokni tonzilofaringitis sa 87.28 % učešća, sledi Varicella sa 6.53%, Influenca sa 3.82% i Pneumonije sa 1.65% učešća u ukupnom obolevanju od respiratornih zaraznih bolesti. Na ostale respiratorne zarazne bolesti odlazi 0.72 učešća. /Tabela 7/

Tabela 7 – Redosled učestalosti respiratornih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica. J02-J03	14215	90.25
Varicella. B01	912	5.79
Influenca. J10-J11	342	2.17
Pneumonia . J12-J15	197	1.25
Ostale	84	0.54

Grafikon 7 - Najčešće respiratorne zarazne bolesti u 2016. godini

CREVNE ZARAZNE BOLESTI

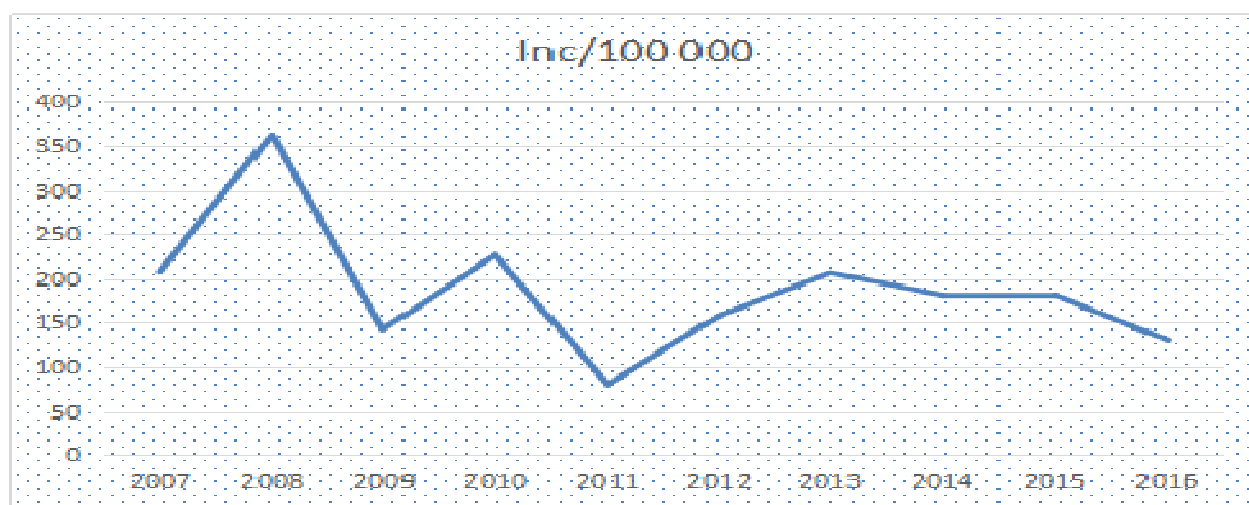
Osnovna karakteristika crevnih zaraznih bolesti je da se uzročnici privremeno ili sve vreme trajanja bolesti nalaze u crevima obolelog. Zajedno sa crevnim sadržajem uzročnici se izbacuju iz organizma obolelog i određenim putem (zagađena hrana, voda ili npr. posredstvom muva koje mogu da zagade hranu) unose u organizam zdrave osobe. Prevencija ovih bolesti podrazumeva redovno higijensko pranje ruku, dobru ličnu higijenu kao i adekvatno čuvanje namirnica.

Tokom 2016. godine u Zapadnobačkom okrugu je prijavljeno 279 osoba obolela od crevnih infekcija. U ovoj grupi zaraznih oboljenja zabeležen je jedan smrtni slučaj.(Enterocolitis per Clostridium difficile) /Tabela 8/

Tabela 8 -Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 g

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	445	207.93	1	0.46
2008	776	362.60	0	0.00
2009	566	142.52	0	0.00
2010	486	227.09	0	0.00
2011	150	79.96	5	2.67
2012	297	158.33	0	0.00
2013	388	206.84	2	1.07
2014	339	180.72	4	2.13
2015	341	181.30	4	2.13
2016	279	130.37	1	0.47

Grafikon 8 - Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

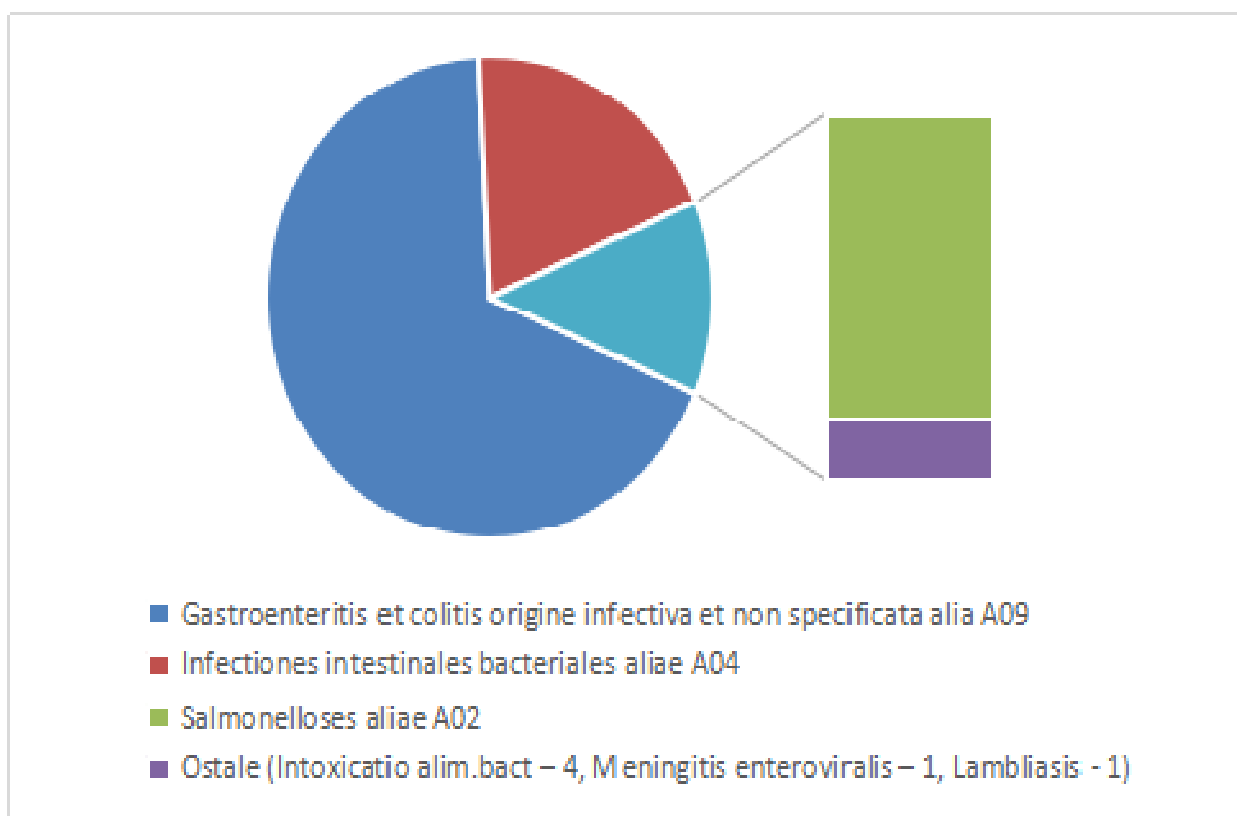
Stopa incidencije crevnih zaraznih obolenja je 1.39 puta niža u odnosu na prethodnu godinu. Mortalitet iznosi 0.47/100 000 stanovnika, što je više od četiri puta niže u odnosu na prethodnu godinu.

Kada pogledamo strukturu crevnih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2016. godini na vrhu liste nalaze se Gastroenteritis i kolitis infektivnog ili neoznačenog porekla sa 68.04% učešća u ukupnom oboljevanju od crevnih zaraznih bolesti. /Tabela 9/

Tabela 9 - Redosled učestalosti crevnih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Gastroenteritis et colitis origine infectiva et non specificata alia A09	189	67.74
Infectiones intestinales bacteriales aliae A04	54	19.35
Salmonellosis aliae A02	30	10.76
Ostale (Intoxicatio alim.bact – 4, Meningitis enteroviralis – 1, Lamblisis - 1)	6	2.15

Grafikon 9 - Najčešće crevne zarazne bolesti u 2016. godini

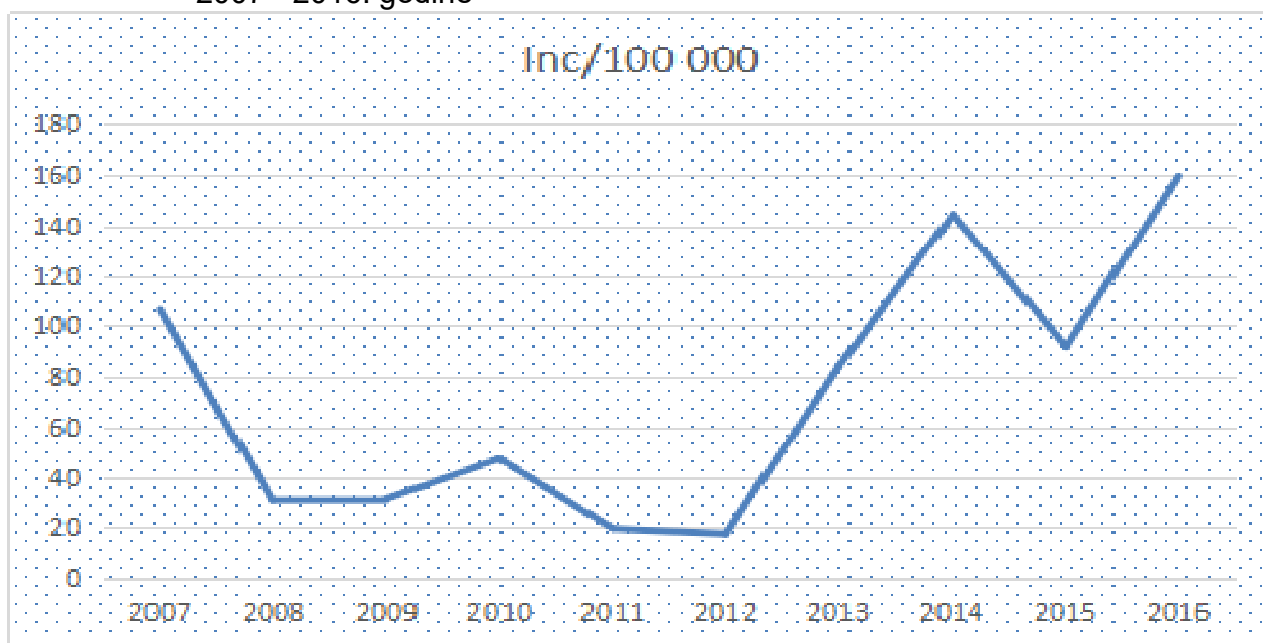
PARAZITARNE BOLESTI

U 2016. godini u Zapadnobačkom okrugu prijavljene su 342 osobe obolele od Scabiesa. U odnosu na prethodnu godinu beleži se značajan porast broja obolelih za 97.69%. Incidencija iznosi 91.98/100 000 stanovnika, što je 1.57 puta manje u odnosu na prethodnu godinu. /Tabela 10/

Tabela 10 - Kretanje parazitarnih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 g.

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	228	106.53	0	0.00
2008	66	30.84	0	0.00
2009	67	31.31	0	0.00
2010	101	47.19	0	0.00
2011	37	19.72	0	0.00
2012	33	17.59	0	0.00
2013	158	84.23	0	0.00
2014	271	144.47	0	0.00
2015	173	91.98	0	0.00
2016	342	159.80	0	0.00

Grafikon 10 - Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

Kada pogledamo strukturu parazitarnih bolesti jedino oboljenje koje se prijavljuje u ovoj grupi bolesti je Scabies sa učešćem od 100% u ukupnom oboljevanju od parazitarnih bolesti.

VENERIČNE BOLESTI – SEKSUALNO PRENOSIVE INFEKCIJE

Seksualno prenosive ili venerične bolesti je naziv za zarazne bolesti koje se prenose putem seksualnog odnos. U smislu prevencije prenošenja odn. dobijanja veneričnih bolesti najdelotvornije je suzdržavanje od polnog odnosa ili upražnjavanje polnog odnosa samo unutar duge monogamne veze sa partnerom koji nije inficiran. Muški lateks kondomi, ukoliko se stalno i ispravno koriste veoma su delotvorni u smanjenju prenosa seksualno prenosivih bolesti uključujući HIV, gonoreju, hlamidijske infekcije kao i infekcije uzrokovane trihomonasom.

U 2016. godini u Zapadnobačkom okrugu prijavljeno je 18 osoba obolelih od seksualno prenosivih infekcija. U strukturi veneričnih bolesti nalaze se: Hepatitis C – 4. Hepatitis B – 7. Morbus HIV - 3, Infekcija gonococcica - 2 i Syphilis - 2. Incidencija u 2016. godini iznosi 10.13/100 000 stanovnika. /Tabela 18/

Tabela 11 - Kretanje seksualno prenosivih u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	21	9.81	1	1.03
2008	27	12.61	1	0.46
2009	24	11.21	0	0.00
2010	34	15.89	0	0.00
2011	4	2.13	0	0.00
2012	4	2.13	0	0.00
2013	8	4.26	0	0.00
2014	19	10.13	0	0.00
2015	21	11.17	0	0.00
2016	18	8.41	0	0.00

Grafikon 11 - Kretanje veneričnih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

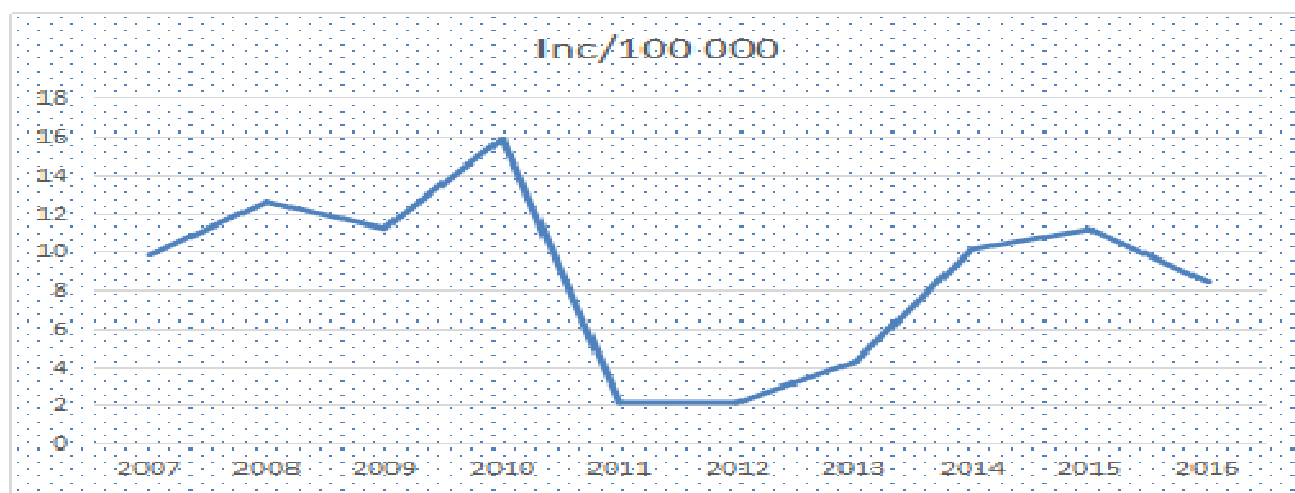
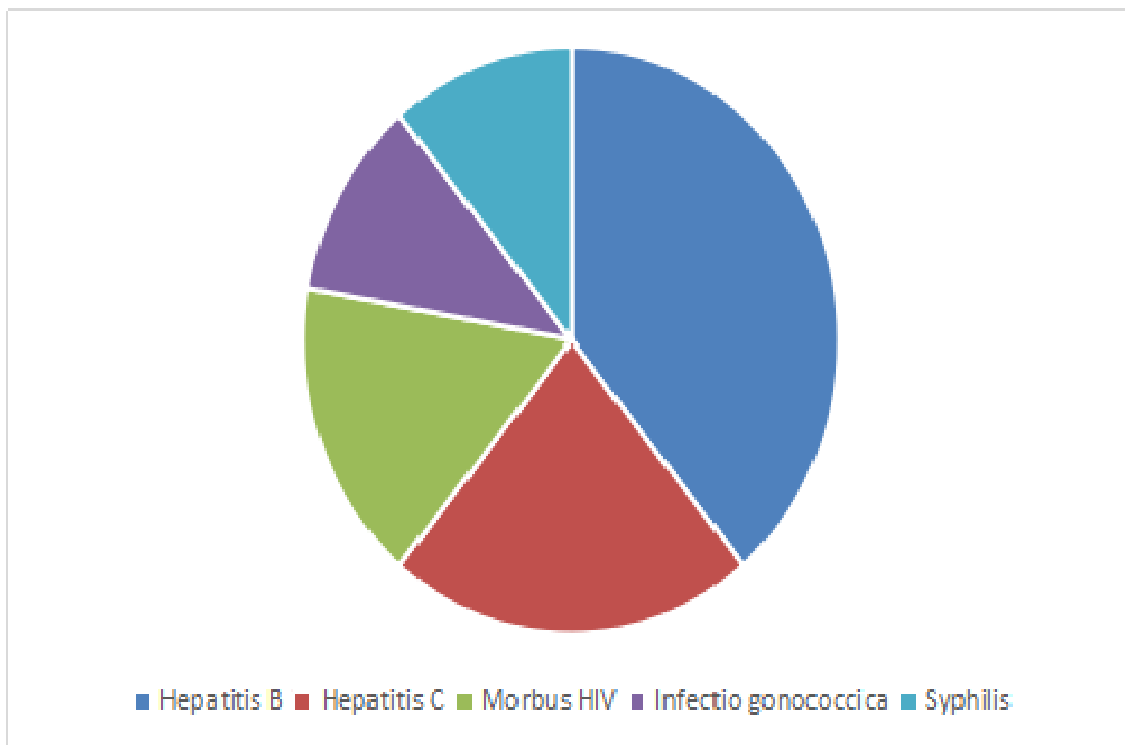

Tabela 12- Redosled učestalosti veneričnih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Hepatitis B	7	38.89
Hepatitis C	4	22.22
Morbus HIV	3	16.67
Infectio gonococcica	2	11.11
Syphilis	2	11.11
Ukupno	18	100.00

Grafikon 12 - Najčešće seksualno prenosive bolesti u 2016. godini

ZOONOZE

Zoonoze su bolesti koje se prenose sa životinja na čoveka. Naziv ovih bolesti potiče od grčkih reči zoon što znači životinja i reči nosos što znači bolest. Uzročnici zoonoza mogu biti bakterije, virusi, rikecije, gljive i paraziti. U strukturi zaraznih bolesti grupa zoonoza se nalazi na pretposlednjem mestu. U ukupnom broju obolelih učestvuje sa 0.53%.

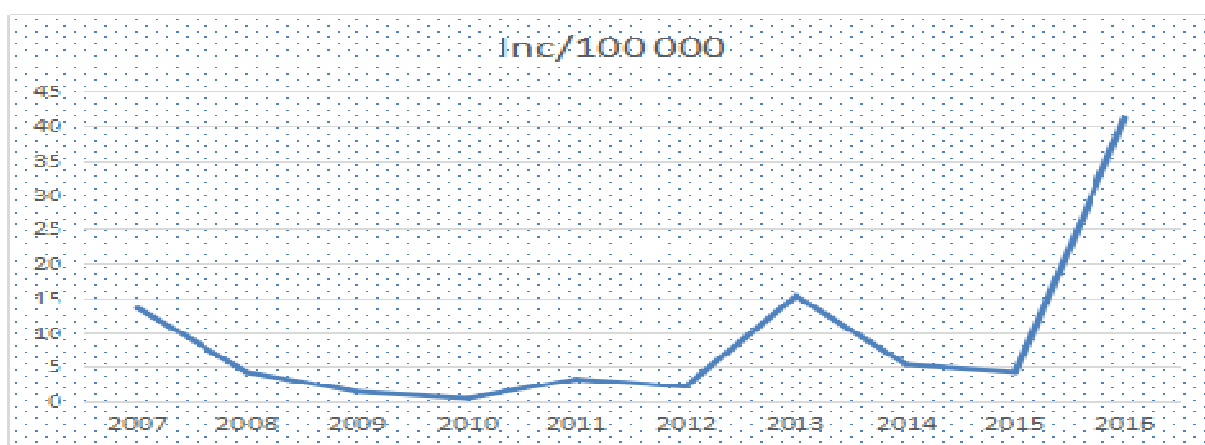
U Zapadnobačkom okrugu je u 2016. godini prijavljeno 88 osoba obolelih od zoonoza. Smrtnih slučajeva nije bilo.

Tabela 13 - Kretanje zoonoza u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	29	13.55	0	0.00
2008	9	4.21	2	0.93
2009	3	1.40	0	0.00
2010	1	0.47	0	0.00
2011	6	3.20	0	0.00
2012	4	2.13	0	0.00
2013	29	15.46	0	0.00
2014	10	5.33	0	0.00
2015	8	4.25	0	0.00
2016	88	41.12	0	0.00

Grafikon 13 - Kretanje zoonoza u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

U strukturi zoonoza Trichinellosis je najzastupljenije oboljenje sa učešćem od 95.45% u ovoj grupi oboljenja. Ostala oboljenja su Toxoplasmosis (1) i Echinococcosis (2).

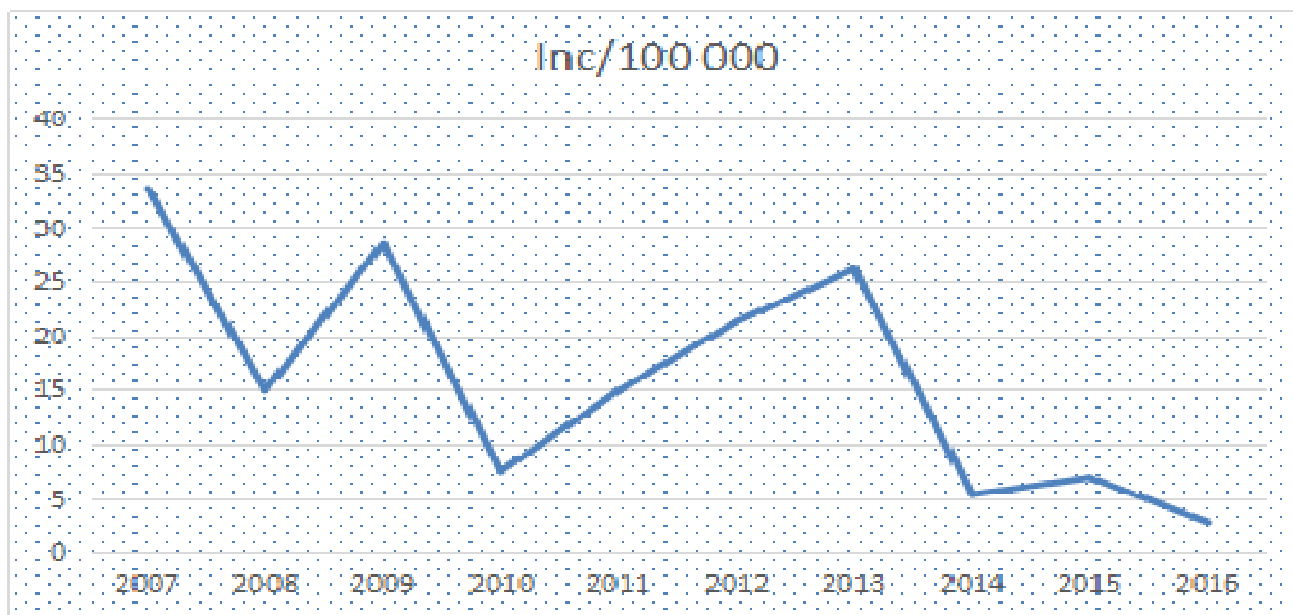
OSTALE ZARAZNE BOLESTI

U grupi ostalih zaraznih bolesti prijavljeno je 6 osoba obolelih od sepse sa incidencijom od 2.80/100 000 stanovnika. /Tabela 14 /

Tabela 14 - Kretanje ostalih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	72	33.64	4	1.86
2008	32	14.95	3	1.40
2009	61	28.50	1	0.46
2010	16	7.48	0	0.00
2011	28	14.93	0	0.00
2012	40	21.32	2	1.07
2013	49	26.12	1	0.53
2014	10	5.33	1	0.53
2015	13	6.91	0	0.00
2016	6	2.80	0	0.00

Grafikon 14 - Kretanje ostalih zaraznih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. godine

VEKTORSKE BOLESTI

Zarazne bolesti koje se prenose preko trećeg organizma tzv. vektora (komarci, krpelji, muve, vači i sl.) nazivaju se vektorske bolesti. Osnovna karakteristika vektorskih bolesti jeste njihov sezonski karakter kao i određena geografska rasprostranjenost. Ovo je uslovljeno biološkim ciklusom vektora (npr. bolesti izazvane krpeljima kao što je Lyme boreliosis obično se javljaju u proleće i leto, kada je aktivnost krpelja najveća).

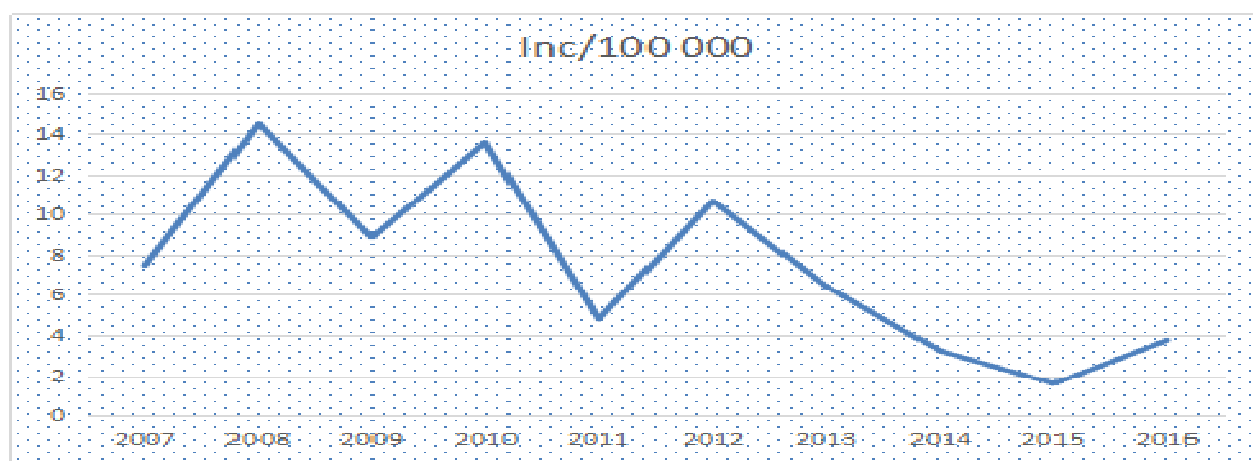
Uz sve to veoma je bitna i klima odn. temperatura i vlaga jer veoma utiču na rasprostranjenost i gustoću vektora. pa samim tim i na povećanje odn. smanjenje njihovog potencijala prenosa bolesti. Za prevenciju pojave ovog oboljenja potrebno je vršiti sistematsku i redovnu dezinfekciju ugroženog prostora.

U grupi vektorskih bolesti u 2016. godini prijavljeno je jedno oboljenje, Morbus Lyme sa ukupno 8 obolelih osoba. U odnosu na prethodnu godinu imamo značajan porast incidence od 233.75%. a koja iznosi 3.74/100 000 stanovnika. /Tabela 15/

Tabela 15 - Kretanje vektorskih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu 2007-2016 godina

Godina	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000
2007	16	7.47	0	0.00
2008	31	14.48	0	0.00
2009	19	8.88	0	0.00
2010	29	13.55	0	0.00
2011	9	4.80	0	0.00
2012	20	10.66	0	0.00
2013	12	6.40	0	0.00
2014	6	3.20	0	0.00
2015	3	1.60	0	0.00
2016	8	3.74	0	0.00

Grafikon 15 - Kretanje vektorskih bolesti u Zapadnobačkom okrugu u periodu od 2007 - 2016. god

IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU U 2016. GODINI

U 2016. godini u Zapadnobačkom okrugu nije postignut zadovoljavajuć obuhvat obveznika u primovakcinaciji (>95%). /Tabela16/

Tabela 16 – Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini (primovakcinacija)

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	% obuhvata
BCG	979	975	99.59
OPV/DTaP-IPV-HIB	1421	1309	92.12
DTP/DTaP-IPV-HIB	1421	1305	91.84
MMR	1466	1150	78.44
Hepatitis B	2688	2458	91.44
HIB/DTaP-IPV-HIB	1421	1304	91.77

U 2016. godini u Zapadnobačkom okrugu nije postignut zadovoljavajući obuhvat svim revakcinama osim kod revakcinacije MMR vakcinom. Obuhvat ovim vakcinama je značajno ispod prihvatljivog minimuma od 95%. Sve je više posledica jakog antivakcinalnog lobija odn. odbijanja vakcinacije. /Tabela 17/

Tabela 17 - Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini (revakcinacija)

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	% obuhvata
DTaP-IPV-HIB	1466	1309	89.29
DT	1602	1497	93.45
dT	1657	1481	89.38
Polyo	4725	4320	91.43
MMR	1602	1523	95.07

IMUNIZACIJA PROTIV GRIPA

U 2016. godini protiv gripa je u Zapadnobačkom okrugu vakcinisano ukupno 6469 osoba što je 0.94% više u odnosu na prethodnu godinu. Osobe starije od 65 godina zastupljene su sa 60.74%. Vakcinacija zdravstvenih radnika iznosila je 2.71% u strukturi vakcinisanih protiv gripa. /Tabela 18/

Tabela 18 – Imunizacija protiv gripa u Zapadnobačkom okrugu u 2016. godini

Opština	Kliničke indikacije	Epidemiološke indikacije					
		Gerontološki centri	Ustanove soc.zaštite	Zdravstvene ustanove	Javne službe	Stariji od 65 godina	Ukupno vakcinisani
Sombor	654	55	11	78	87	2014	2899
Apatin	553	100				696	1349
Kula	221	28		9		902	1160
Odžaci	628			90	50	354	1122
Ukupno okrug	2056	183	11	177	137	3966	6530

REGISTROVANE EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU U 2016. GODINI

U toku 2016. godine u Zapadnobačkom okrugu registrovana je 1 epidemija, koja je počela u 2015 godini i nastavila se u 2016. godini.

EPIDEMIJA TRICHINELLOSIS U KOLUTU, B.BREGU, BEZDANU I SOMBORU SO SOMBOR-novembar-2015/januar - 2016

U epidemiji trihineloze u obolelo je ukupno 42 osobe, 10 osoba je hospitalizovano. Inkriminisana namirnica je svinjsko meso. Istraživanje je završeno u 2016. godini kada je epidemija i objavljena

Epidemiju su obrađivale Dr. Gordana V. Cvetić-specijalista epidemiolog i Dr. Tatjana M. Medić-specijalista epidemiolog.